

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

EVALUACE VÝZEV A4 A B5 OP LZZ

**VÝZVY PRO PŘEDKLÁDÁNÍ GRANTOVÝCH
PROJEKTŮ ZAMĚŘENÝCH NA VZNIK A
PROVOZ ZAŘÍZENÍ PÉČE O DĚTI
PŘEDŠKOLNÍHO VĚKU FINANCOVANÉ NA
ZÁKLADĚ STANDARTNÍ STUPNICE
JEDNOTKOVÝCH NÁKLADŮ**

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA

PODPORUJEME VAŠI BUDOUCNOST

www.esfcr.cz

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MANAŽERSKÉ SHRNTÍ

Tato zpráva shrnuje hlavní závěry evaluačního výzkumu výzev A4 a B5, vyhlášených Odborem řízení pomoci z ESF – Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR v rámci operačního programu *Lidské zdroje a zaměstnanost*. Hodnocené výzvy byly vypsané v letech 2012 a 2013 jako součásti prioritní osy 3 v oblasti podpory 3.4. Evaluační výzkum hodnotil výzvy dle kritérií účelnosti, úspornosti a dopadu a na základě zjištění v těchto oblastech formuloval doporučení pro vyhlašování tematicky a metodicky obdobných výzev. Naplnění kritéria udržitelnosti bude zkoumáno doplňkovým výzkumem, který proběhne po ukončení realizace všech projektů.

Stanoveným cílem obou výzev bylo posílení faktického naplňování principu rovných příležitostí žen a mužů na trhu práce a vytvoření podmínek pro soulad jejich rodinného a pracovního života. Dotace byla určena na vybudování a provoz nových zařízení péče o děti předškolního věku mimo rámec školského zákona. Realizátory byli zaměstnavatelé z podnikatelské i nepodnikatelské sféry; cílovou skupinu tvořili jejich zaměstnanci, pro jejichž děti byla vybudovaná zařízení určena. Hlavním inovativním elementem v hodnocených výzvách a jedním z prvků, který výzvy A4 a B5 odlišoval od ostatních výzev v oblasti 3.4, byl systém účtování pomoci tzv. zjednodušeného vykazování způsobilých výdajů. V jeho rámci byla realizátorům projektů vyplácena dotace na základě dosažených jednotek na úrovni výsledků, nikoli na základě reálných nákladů dle rozpočtu.

Evaluace byla připravována interně Oddělením evaluací a strategií (801) na základě zadání Oddělení realizace ESF - sociální integrace a mezinárodní spolupráce (833). Formulace výzkumu probíhala od počátku roku 2013; výzkum byl spuštěn v srpnu téhož roku a ukončen v prosinci 2014. Analýza a příprava závěrečné zprávy probíhala od července 2014 do ledna 2015.

Účelnost

K naplnění výstupů výzev došlo pouze z části – ve výzvách A4 a B5 bylo vytvořeno pouze 221, resp. 385 míst, což představuje 9 %, resp. 20 % maximálních možné kapacity výzev. Průměrná naplněnost zařízení byla v případě A4 58 %, u B5 73 %. Více než polovina veškerých projektů se pohybovala 5 procentních bodů okolo 70% hranice. Všechny projekty v obou výzvách využilo celkem 817 rodin. Vzhledem k výjimečnému umístění sourozenců do zařízení je počet dětí odhadován na 830-840.

Nízká míra účelnosti byla způsobena velmi malým objemem podpory požadované projektovými žadateli a mimořádně vysokou mírou předčasného ukončování projektů. Tuto situaci zapříčinila kombinace zejména těchto faktorů:

- krátká lhůta na přípravu projektových žádostí
- nízký objem jednotkové podpory na vybudování a provoz zařízení; postupně se snižující dotace
- vysoká míra absence dětí vzhledem k požadované obsazenosti (nemocnost spojená s velkým počtem dětí do 3 let, dovolené)
- nutnost čerpat plnou jednotkovou podporu na provoz

Hlavní motivací realizátorů bylo umožnit či usnadnit svým zaměstnankyním (příp. zaměstnancům) návrat do zaměstnání po mateřské či rodičovské dovolené. Pro 60 % rodičů z cílové skupiny v době nástupu do projektu představovalo vybudované zařízení jedinou možností kolektivního hlídání dětí. Pouze pro 11 % respondentů byl však tento důvod dostatečný k umístění dítěte do zařízení; pro zbytek

rodiče hrála roli řada jiných faktorů, především způsob, jakým je o dítě v zařízení pečováno (kvalita péče a malý počet dětí připadajících na jednoho pedagoga).

Úspornost

Evaluační ukázala, že až na výjimky nebyli realizátoři schopní či ochotní na projekt výrazným způsobem doplácet ze svých prostředků. K realizaci se tedy dostali pouze ti, jimž dotace z větší části pokryla vybudování zařízení a počáteční fáze provozu – ostatní zájemci buď vůbec nepřistoupili k podání žádosti, nebo od realizace odstoupili v její počáteční fázi. Samotný systém jednotkových nákladů se však ukázal jako vhodný, přičemž jeho hlavní výhodou je značné omezení administrativní zátěže jak na straně realizátorů, tak řídicího orgánu. Většinou příjemců byl označen jako režim, ve kterém by rádi realizovali potenciální budoucí projekt.

Dopad

V rodinách, které do zařízení umístily své nejmladší dítě, došlo bezprostředně po nástupu dítěte do zařízení ke zvýšení zaměstnanosti u více než poloviny žen, v průběhu projektu (2-10 měsíců poté) u 70 % žen. Za bezprostřední dopad projektu bylo považováno zvýšení zaměstnanosti pouze těch žen, které projektové zařízení označily za jedinou možnost zajištění péče o své dítě buď při jeho nástupu do zařízení, nebo v průběhu implementace (celkem 84 %). Z evaluačního výzkumu vyplývá, že bezprostředně po nástupu do zařízení došlo k pozitivní změně v zaměstnanosti u 45% z těchto žen, v průběhu implementace u 62%. Lze tedy říci, že projekt bezprostředně přispěl k zaměstnanosti 38 %, resp. 52 % žen z cílové skupiny, tedy 310, resp. 425 osob. Průměrný příjem těchto žen činil v době před zapojením se do projektu 10 927 Kč. Bezprostředně po nástupu dítěte do zařízení vzrostl na 13 950 Kč a v průběhu implementace dosáhl 15 318 Kč.

V případě mužů se zaměstnanost ani příjmy výrazně nezměnily.

Evaluační výzkum ukázal, že v době trvání projektu došlo k výraznému nárůstu spokojenosti se sladěním rodinných a pracovních povinností mezi cílovou skupinou. Drtivá většina rodičů je nyní naprosto či spíše spokojena s rozložením svých povinností, zatímco před nástupem dítěte do projektového zařízení to byla necelá polovina. Přestože k této situaci využití projektových služeb bezpochyby přispělo, formálními prostředky nebylo možné prokázat kauzální souvislost.

Doporučení

Parametry výzev

- Přidělit větší podíl z celkové alokace výzev státním, nestátním neziskovým a veřejným subjektům, případně alokované prostředky nedělit vůbec
- Zvážit podporu provozu stávajících subjektů.

Jednotková podpora

- Zvýšit jednotkovou podporu
- Nastavit stabilní jednotkovou podporu ve všech fázích implementace

Pravidla provozu zařízení

- Umožnit realizátorům přijímat i jiné děti než svých zaměstnanců, příp. zaměstnanců projektových partnerů
- Upravit pravidla posuzování naplněnosti zařízení
 - Zohledněním překážek bránících v docházce

- Upravením vztahu dosažené docházky a na ní navázané podpory
- Upravením způsobu započítávání docházky

Lhůty stanovené výzvou

- Prodloužit lhůtu na přípravu projektových žádostí
- Prodloužit lhůtu na vybudování zařízení
- Umožnit realizátorům flexibilnější volbu termínu zahájení projektu.

Kvalifikace personálu

- Upravit požadavky na odbornou způsobilost personálu

Financování zařízení po skončení dotace

- Umožnit realizátorům požádat o zápis do školského rejstříku v době trvání projektu

1. OBSAH

ÚVOD	6
Předmět a cíl evaluace	6
Evaluační kritéria a otázky	6
Výzkumné metody a zdroje dat, limity výzkumu	7
Harmonogram evaluace	9
STRUČNÝ POPIS VÝZEV	9
Výzva A4	11
Výzva B5	13
ZÁVĚRY EVALUAČNÍHO VÝZKUMU	
1. ÚČELNOST	16
1.1 Do jaké míry bylo dosaženo potenciálních výstupů hodnocených výzev?	16
1.2 Jaké důvody vedly žadatele k zájmu o účast ve výzvách?	18
1.3 Jakým způsobem ovlivnily lhůty na přípravu projektových žádostí proces přihlašování?	19
1.4 Do jaké míry byly naplněny výsledky jednotlivých výzev?	20
1.5 Jakým způsobem jsou místa v zařízeních naplňována?	21
1.6 Jaké důvody vedly rodiče k využívání projektových zařízení?	21
1.7 Jakým problémům čelili realizátoři v oblasti naplňování kapacity vybudovaných zařízení?	23
2. ÚSPORNOST	24
2.1 Jaké reálné náklady vynaložili realizátoři na implementaci projektů?	24
2.2 Jakým způsobem čerpali realizátoři jednotkovou podporu?	25
2.3 Jak časově náročná byla administrace hodnocených projektů ve srovnání s kontrolními?	27
3. DOPAD	28
3.1 Do jaké míry projekt zvýšil zaměstnanost cílové skupiny?	28
3.2 Do jaké míry projekt vedl ke zvýšení příjmů cílové skupiny?	30
3.3 Do jaké míry projekt vedl ke zvýšení spokojenosti se sladěním pracovních a rodinných povinností?	31
4. DOPORUČENÍ	32
4.1 Parametry výzev	32
4.2 Jednotková podpora	32
4.3 Pravidla provozu zařízení	33
4.4 Lhůty stanovené výzvou	34
4.5 Kvalifikace personálu	34
4.6 Financování zařízení po skončení dotace	34

ÚVOD

Předmět a cíl evaluace

Předmětem této evaluace jsou výzvy č. A4 a B5 vyhlášené Odborem řízení pomoci z ESF – Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR v rámci operačního programu *Lidské zdroje a zaměstnanost*. Hodnocené výzvy byly vypsány v letech 2012 a 2013 jako součásti prioritní osy 3 (*Sociální integrace a rovné příležitosti*) v oblasti podpory 3.4 (*Rovné příležitosti žen a mužů na trhu práce a sladování pracovního a rodinného života*). Specifikovány byly jakožto *Výzvy pro předkládání grantových projektů zaměřených na vznik a provoz zařízení péče o děti předškolního věku financované na základě standardní stupnice jednotkových nákladů*. Jednalo se o první výzvy v rámci OP LZZ, které byly financované pomocí tohoto způsobu; jedním z motivů této evaluace tedy bylo zhodnotit jeho vhodnost.

Evaluace byla připravována interně Oddělením evaluací a strategií (801) na základě zadání Oddělení realizace ESF - sociální integrace a mezinárodní spolupráce (833). Cílem zde prezentovaného výzkumu bylo zhodnotit úspěšnost výzev z hlediska naplnění plánovaných výstupů, výsledků a dopadů, analýzu faktorů jejich dosažení a dále vyhodnocení z hlediska efektivity (úspornosti) tohoto způsobu podpory oproti běžným grantovým výzvám. :

- analyzovat a zhodnotit naplnění výstupů, dosažení výsledků, dopad a úspornost těchto výzev
- formulovat doporučení pro další výzvy s obdobným zaměřením, příp. využívající obdobný systém vykazování

Evaluační kritéria a otázky

Před vypracováním designu výzkumu byly se zadavatelem evaluace (odd. 833) identifikovány otázky, na které má evaluace odpovět. Hlavní oblasti zájmu byly následující:

- Motivace zaměstnavatelů ke zřizování zařízení, faktory ovlivňující úspěšnost
- Dopad (konkrétně změna v postavení cílové skupiny na trhu práce)
- Ekonomická efektivita hodnocených projektů ve srovnání s obdobnými
- Udržitelnost a její faktory
- Predikce poptávky po zařízeních péče o děti

S přihlédnutím k možnostem evaluace byla tato témata zpracována v rámci kritérií účelnosti (naplnění výstupů a výsledků), úspornosti, dopadu a udržitelnosti. Hodnocení dle posledně jmenovaného kritéria není součástí této zprávy; bude zpracováno po ukončení realizace všech projektů. Výzkumné otázky byly formulovány následovně:

1. Účelnost

- 1.1 Do jaké míry bylo dosaženo potenciálních výstupů hodnocených výzev?
- 1.2 Jaké důvody vedly žadatele k zájmu o účast ve výzvách?
- 1.3 Jakým způsobem ovlivnily lhůty na přípravu projektových žádostí proces přihlašování?
- 1.4 Do jaké míry byly naplněny výsledky jednotlivých výzev?
- 1.5 Jakým způsobem jsou místa v zařízeních naplňována?
- 1.6 Jaké důvody vedly rodiče k využívání projektových zařízení?

- 1.7 Jakým problémům čelili realizátoři v oblasti naplňování kapacity vybudovaných zařízení?

2. Úspornost

- 2.1 Jaké reálné náklady vynaložili realizátoři na implementaci projektů?
- 2.2 Jakým způsobem čerpali realizátoři jednotkovou podporu?
- 2.3 Jak časově náročná byla administrace hodnocených projektů ve srovnání s kontrolními?

3. Dopad

- 3.1 Do jaké míry projekt zvýšil zaměstnanost cílové skupiny?
- 3.2 Do jaké míry projekt vedl ke zvýšení příjmů cílové skupiny?
- 3.3 Do jaké míry projekt vedl ke zvýšení spokojenosti se sladěním pracovních a rodinných povinností?

Výzkumné metody a zdroje dat, limity výzkumu

K provedení evaluace bylo využito kombinace několika výzkumných metod a různých způsobů sběru dat. Otázky v oblasti účelnosti (dosažení výstupů a výsledků) a úspornosti byly zkoumány metodou jednorázového výzkumu, při němž bylo využito komparace mezi několika zkoumanými a jednou kontrolní skupinou. Zkoumané skupiny tvořili realizátoři výzev A4 a B5 rozřazení dle stavu svých projektů, tedy:

- realizátoři v současnosti implementující projekt
- realizátoři, kteří od projektu odstoupili ve fázi budování zařízení péče o děti
- realizátoři, kteří od projektu odstoupili před započatím realizace
- potenciální žadatelé, kteří o implementaci projektu uvažovali, nicméně nepodali projektovou žádost.

Velká část kvantitativních dat o těchto realizátorech byla získána z jejich projektové dokumentace (projektové žádosti a data poskytnutá v souvislosti s nimi, monitorovací zprávy) pomocí aplikace Monit7+. Pro sběr dalších, kvantitativních i kvalitativních dat bylo využito elektronicky řízené dotazníkové šetření. Tyto metody doplnila externě vedená fokusní skupina a několika zápisů vlastních zkušeností realizátorů zaslaných e-mailem. Údaje týkající se úspornosti na straně řídicího orgánu (dále ŘO) byla získána od pracovníků oddělení 833 administrujících hodnocené výzvy.

Kontrolní skupinu tvořili realizátoři, kteří dokončili projekty v jedné z dalších výzev v oblasti 3.4, tedy výzev 26, 54, 76 a 88. Tyto výzvy podporovaly vznik a provoz zařízení péče o děti a další aktivity v oblasti genderové rovnosti. Dotaci poskytovaly obvyklým způsobem proplácení projektových výdajů. Údaje o kontrolní skupině byly získávány z aplikace Monit7+ a pomocí elektronicky řízeného dotazníkového šetření.

Tabulka 1: Populace a vzorky – realizátoři a kontrolní skupina

Skupina	Populace	Vzorek Monit7+	Vzorek dotazník	Vzorek rozpočet	Vzorek FS
A4 – úspěšní realizátoři	14	14	10	9	3
A4 – realizátoři odstoupivší v průběhu realizace	9	9	4	-	-

A4 – realizátoři odstoupivší před začátkem realizace	7	7		-	-
A4 – potenciální žadatelé	?	-	6		-
B5 – úspěšní realizátoři	22	22	16	9	6
B5 – realizátoři odstoupivší v průběhu realizace	2	2	3	-	-
B5 – realizátoři odstoupivší před začátkem realizace	11	11		-	-
B5 – potenciální žadatelé	?	-	4	-	-
26, 54, 76, 88 – úspěšní realizátoři	312	-	19	-	-

Zdroj: Vlastní výpočet

Pro konkrétní výzkumné otázky bylo využito porovnání různých kombinací zkoumaných skupin a kontrolní skupiny. Jako dodatečná data byly využity statistiky úspěšnosti projektových žadatelů v hodnocených výzvách a u těch projektů z výzev 26, 54, 76 a 88, jejichž náplní bylo vytvoření a/nebo provoz zařízení péče o děti. Celkem se jednalo o tyto počty projektů:

Tabulka 2: Počty srovnávaných projektů

Výzva	Počet projektů
A4	35
B5	37
26	33
54	87
76	29
88	13

Zdroj: Monit7+

Pro otázky týkající se dopadu bylo využito dat získaných v době nástupu dětí do zařízení a po 2-10 měsících jejich fungování. Pro určení čistého dopadu byl zamýšlen kvazi-experimentální design se srovnávací skupinou tvořenou rodiči, kteří vyjádřili zájem využít zařízení, jež jejich realizátor nakonec nevybudoval; kvůli malému množství dat však srovnání nemohlo být provedeno. K účasti na výstupním dotazníku byli pozváni pouze ti rodiče, kteří vyplnili vstupní dotazník. Ve srovnávání pak byla zpracována pouze data těch z nich, jejichž děti strávily v zařízení alespoň měsíc.

Tabulka 3: Populace a vzorky – cílová skupina

Výzva	Populace	Vstupní dotazník - vzorek	Výstupní dotazník - vzorek
A4	370	437	206
B5	447		

Zdroj: Vlastní výpočet

Limity výzkumu

V oblasti otázek týkajících se realizátorů mají závěry evaluačního výzkumu díky kombinaci použitých metod poměrně vysokou platnost. Statistická analýza byla omezena nízkým počtem prvků v jednotlivých hodnocených skupinách. Tento nedostatek byl však kompenzován prací s kvalitativními daty získanými nejen v rámci fokusní skupiny, ale i osobními komentáři a postřehy zasílanými e-mailem, což umožnilo poměrně plastické vykreslení situace. V případě potenciálních žadatelů, kteří se do výzev přes svůj počáteční zájem nepřihlásili, však kvalitativní data nebyla k dispozici a závěry bylo možné činit pouze na základě výsledků dotazníkového šetření.

Možnosti komparace zkoumaných skupin s kontrolní skupinou realizátorů byly omezeny především nepřesností dostupných dat ohledně kontrolní skupiny. Další překážku představoval fakt, že projekty realizované v kontrolních výzvách splňovaly jiné charakteristiky (právní rámec, aktivity projektu) než projekty v kontrolních výzvách a vliv těchto odlišností nebylo možné ve srovnání identifikovat.

V oblasti výzkumu dopadu výzev na cílovou skupinu se jako zásadní omezení jeví nemožnost využití komparace zkoumané skupiny s kontrolní. Díky kvazi-experimentálnímu návrhu výzkumu s dostatečným počtem dat ve vzorku je sice možné zjistit dosažené změny, bez srovnání je však obtížné připsat tyto změny či jejich určité části zkoumané intervenci. Tuto překážku bylo do jisté míry možné překonat kauzálními otázkami v dotazníku.

Harmonogram evaluace

Formulace výzkumu probíhala od počátku roku 2013; výzkum byl spuštěn v srpnu téhož roku a ukončen v prosinci 2014. Analýza a příprava závěrečné zprávy probíhala od července 2014 do ledna 2015. Dotazníky byly spuštěny v těchto termínech:

Tabulka 4: Nástroje výzkumu - harmonogram

Nástroj	Datum spuštění	Datum ukončení
Vstupní dotazník pro rodiče	20. 8. 2013	24.9.2014
Výstupní dotazník pro rodiče	30.6.2014	8.12.2014
Dotazník pro rodiče – kontrolní skupina (nezařazen do analýzy)	30.6.2014	8.12.2014
Dotazník pro realizátory, žadatele a potenciální žadatele ve výzvě A4	16.5.2014	30.6.2014
Dotazník pro realizátory, žadatele a potenciální žadatele ve výzvě B5	16.5.2014	30.6.2014
Dotazník pro realizátory – kontrolní skupina (26, 54, 76, 88)	16.5.2014	30.6.2014
Fokusní skupina	11.8.2014	-
E-mailové dotazování (reálné náklady na projekt)	30.11.2014	29.12.2014

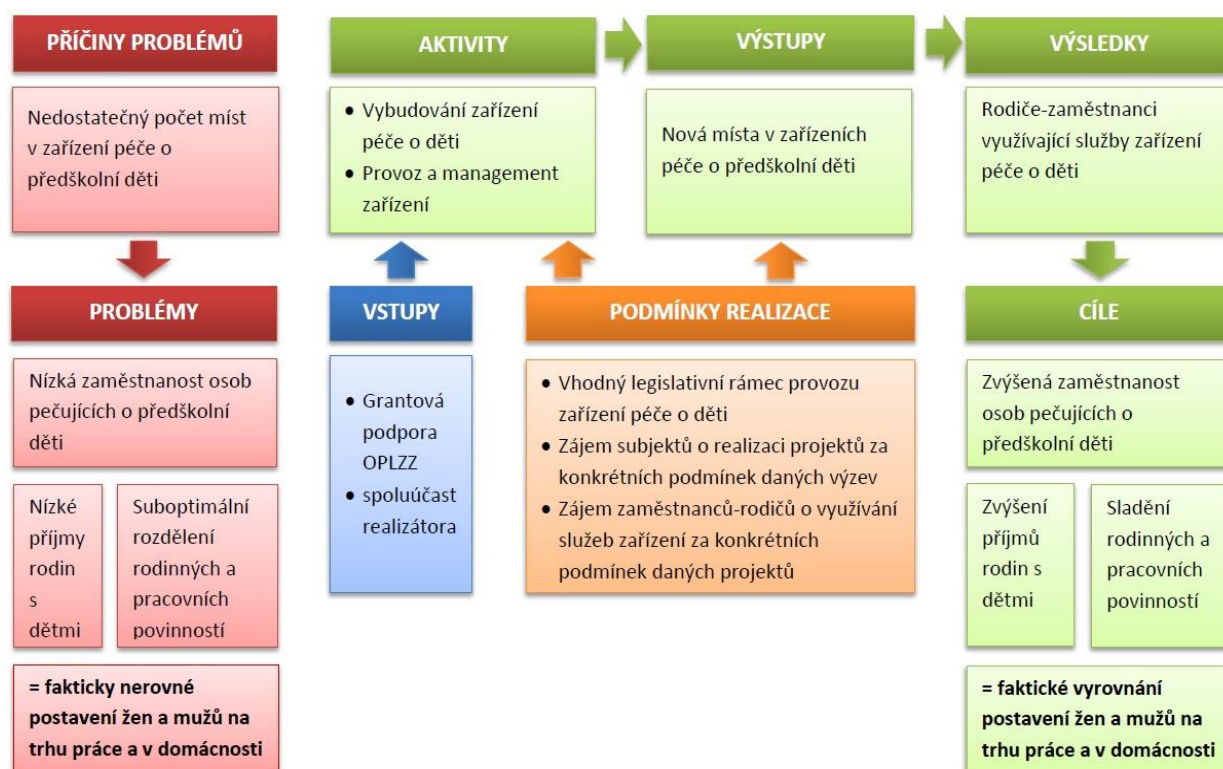
Zdroj: Vlastní vypracování

STRUČNÝ POPIS VÝZEV

Stanoveným cílem obou výzev bylo posílení faktického naplňování principu rovných příležitostí žen a mužů na trhu práce a vytvoření podmínek pro soulad jejich rodinného a pracovního života. Dotace byla určena na vybudování a provoz nových zařízení péče o děti předškolního věku mimo rámec školského zákona. Realizátory byli zaměstnavatelé z podnikatelské i nepodnikatelské sféry; cílovou skupinu tvořili jejich zaměstnanci, pro jejichž děti byla vybudovaná zařízení určena. Jako partneři se projektu mohli účastnit max. tři další zaměstnavatelé, kteří nenesli zodpovědnost za realizaci, ale dle individuální domluvy s realizátorem se podíleli na nákladech a využívali kapacitu zařízení pro děti svých zaměstnanců. Podpora byla určena pro regiony mimo hl. m. Prahy.

Intervenční logiku výzev lze popsat následujícím schématem:

Schéma 1: Teorie změny

Zdroj: Vlastní vypracování

Hlavním inovativním elementem v hodnocených výzvách a jedním z prvků, který výzvy A4 a B5 odlišoval od ostatních výzev v oblasti 3.4, byl systém účtování pomocí tzv. zjednodušeného vykazování způsobilých výdajů. V jeho rámci byla realizátorům projektů vyplácena dotace na základě dosažených jednotek na úrovni výstupů a výsledků, nikoli na základě reálných nákladů dle rozpočtu.

Doba realizace projektů byla rozdělena do čtyř fází; první, která trvala max. 4 měsíce, byla určena na vybudování zařízení, v dalších třech fázích po 6 měsících pak probíhal provoz. Plné jednotkové podpory za danou fázi projekt dosáhl, pokud splnil předem danou jednotku výstupu. Ve fázi vybudování tato jednotka představovala vytvořené místo pro dítě v zařízení, ve fázích provozu pak obsazenost zařízení alespoň ze 70 %. Za částečně obsazené bylo považováno zařízení, jehož

naplněnost se pohybovala mezi 40 a 70 %. Jednotky byly v hodnocených výzvách definovány následovně:

Tabulka 5: Jednotková podpora

Jednotka	Fáze budování	Fáze provozu I	Fáze provozu II	Fáze provozu III
Vytvořené místo v zařízení péče o děti	24 114 Kč			
Obsazené místo v zařízení péče o děti		35 104 Kč	26 328 Kč	17 552 Kč
Částečně obsazené místo v zařízení péče o děti		21 063 Kč	15 797 Kč	10 531 Kč

Zdroj: Text výzev A4 a B5

Výzva A4

Výzva A4 byla vyhlášena 4.12.2012 s platností do 15.2.2013. Počátek prvního projektu realizovaného v jejím rámci proběhl 1.5.2013; realizace poslední skupiny projektů skončí 30.6.2015. Podpora byla koncipována na 18 – 22 měsíců v závislosti na časové náročnosti vybudování zařízení.

Celková částka alokovaná na výzvu A4 se rovnala 250 000 000 Kč; z toho:

- 205 000 000 Kč pro projekty realizované subjekty z podnikatelské sféry
- 45 000 000 Kč pro projekty realizované subjekty z nepodnikatelské sféry

V rámci výzvy A4 bylo k 28.8.2014 realizováno či úspěšně dokončeno celkem 14 projektů s celkovou kapacitou 221 míst:

Tabulka 6: Implementované projekty A4

Kód projektu	Jméno realizátora	Sídlo	Počet míst
CZ.1.04/3.4.04/A4.00004	Biologické centrum AV ČR, v. v. i.	České Budějovice	12
CZ.1.04/3.4.04/A4.00005	Sdružené zdravotnické zařízení Krnov, příspěvková organizace	Krnov	24
CZ.1.04/3.4.04/A4.00006	Soukromá střední škola MAJA, s.r.o.	Mladá Boleslav	10
CZ.1.04/3.4.04/A4.00007	Slezská nemocnice v Opavě, příspěvková organizace	Opava	24
CZ.1.04/3.4.04/A4.00008	Letiště Vodochody a.s.	Odolena Voda	24
CZ.1.04/3.4.04/A4.00009	Statutární město Ostrava	Ostrava	24
CZ.1.04/3.4.04/	JMA stavební, spol. s r.o.	Jihlava	24

A4.00015			
CZ.1.04/3.4.04/ A4.00017	VF, a.s.	Černá Hora	24
CZ.1.04/3.4.04/ A4.00023	Oblastní nemocnice Kladno, a.s., nemocnice Středočeského kraje	Kladno	24
CZ.1.04/3.4.04/ A4.00025	Contipro Biotech, s.r.o.	Dolní Dobrouč	18
CZ.1.04/3.4.04/ A4.00028	Montessori Olomouc - rodinné centrum z.s.	Olomouc	24
CZ.1.04/3.4.04/ A4.00030	Město Přeštice	Přeštice	15
CZ.1.04/3.4.04/ A4.00031	Nadace Partnerství (Czech Environmental Partnership Foundation – CEPF)	Brno	8
CZ.1.04/3.4.04/ A4.00032	Pozemní stavby Jihlava, spol. s r.o.	Jihlava	12

Zdroj: Monit7+

K témuž datu bylo také evidováno 9 projektů o celkové kapacitě 147 míst, které byly stažené ve fázi budování zařízení:

Tabulka 7: Projekty A4 stažené ve fázi budování

Kód projektu	Jméno realizátora	Sídlo	Počet míst
CZ.1.04/3.4.04/ A4.00001	NWT a.s.	Hulín	12
CZ.1.04/3.4.04/ A4.00002	Mountfield a.s.	Mnichovice	24
CZ.1.04/3.4.04/ A4.00010	Nemocnice Jihlava, příspěvková organizace	Jihlava	24
CZ.1.04/3.4.04/ A4.00012	Nemocnice TGM Hodonín, příspěvková organizace	Hodonín	12
CZ.1.04/3.4.04/ A4.00013	HT Road s.r.o.	Brno	12
CZ.1.04/3.4.04/ A4.00014	Nemocnice Kyjov, příspěvková organizace	Kyjov	12
CZ.1.04/3.4.04/ A4.00016	Principal Engineering s.r.o.	Praha	20
CZ.1.04/3.4.04/ A4.00019	Poliklinika Denisovo nábřeží, spol. s r.o.	Plzeň	7

CZ.1.04/3.4.04/ A4.00020	Vysoká škola technická a ekonomická v Českých Budějovicích	České Budějovice	24
-----------------------------	---	------------------	----

Zdroj: Monit7+

Dalších 7 realizátorů s celkovou kapacitou 131 míst stáhlo svou projektovou žádost ještě před zahájením realizace projektu:

Tabulka 8: Projekty A4 stažené před zahájením realizace

Kód projektu	Jméno realizátora	Sídlo	Počet míst
CZ.1.04/3.4.04/ A4.00003	Teplárny Brno, a.s.	Brno	24
CZ.1.04/3.4.04/ A4.00011	Domov u fontány	Přelouč	10
CZ.1.04/3.4.04/ A4.00021	Siemens, s.r.o.	Praha	9
CZ.1.04/3.4.04/ A4.00024	Krajská nemocnice T. Bati, a. s.	Zlín	24
CZ.1.04/3.4.04/ A4.00026	Oblastní nemocnice Mladá Boleslav, a.s., nemocnice Středočeského kraje	Mladá Boleslav	20
CZ.1.04/3.4.04/ A4.00027	Moravskoslezský kraj	Ostrava	24
CZ.1.04/3.4.04/ A4.00034	Chropynská strojírna, a.s.	Chropyně	20

Zdroj: Monit7+

Do výzvy se přihlásilo dalších 5 projektů, které však nesplnily podmínky přijatelnosti. Tyto nebyly zahrnuty do analýzy.

Výzva B5

Výzva B5 byla vyhlášena 15. 3. 2013 s platností do 31. 5. 2013. Počátek první skupiny projektů realizovaného v jejím rámci proběhl 1. 8. 2013; realizace posledního projektu skončí 30. 9. 2015. Podpora byla koncipována stejně jako v případě výzvy A4 na 18 – 22 měsíců v závislosti na časové náročnosti vybudování zařízení.

Celková částka alokovaná pro výzvu B5 se rovnala 190 000 000 Kč; z toho:

- 155 000 000 Kč pro projekty realizované subjekty z podnikatelské sféry
- 35 000 000 Kč pro projekty realizované subjekty z nepodnikatelské sféry

V rámci výzvy B5 bylo k 28. 8. 2014 realizováno celkem 22 projektů o celkové kapacitě 385 míst:

Tabulka 8: Implementované projekty B5

Kód projektu	Jméno realizátora	Sídlo	Počet míst
CZ.1.04/3.4.04/B5.00001	Blanář Nábytek, a.s.	Brumovice	12
CZ.1.04/3.4.04/B5.00002	Základní škola a mateřská škola Pozořice, příspěvková organizace	Pozořice	24
CZ.1.04/3.4.04/B5.00003	Alika, a.s.	Čelčice	7
CZ.1.04/3.4.04/B5.00007	Sdružení ředitelů mateřských škol Zlínského kraje	Zlín	12
CZ.1.04/3.4.04/B5.00008	OCIRIS Consulting Central Europe, s.r.o.	Praha	24
CZ.1.04/3.4.04/B5.00009	To Be Happy, s.r.o.	Nupaky	24
CZ.1.04/3.4.04/B5.00011	Petra Brančová	Brno	10
CZ.1.04/3.4.04/B5.00012	Botanický ústav AV ČR, v. v. i.	Průhonice	12
CZ.1.04/3.4.04/B5.00016	Spirála Turnov s.r.o.	Mírová pod Kozákovem	20
CZ.1.04/3.4.04/B5.00017	Stanislav Kopečný	Pardubice	24
CZ.1.04/3.4.04/B5.00018	Winfield jazyková škola s.r.o.	Cheb	24
CZ.1.04/3.4.04/B5.00020	Chaloupka o. s.	Pardubice	24
CZ.1.04/3.4.04/B5.00022	ČAP, o.p.s.	Nový Knín	12
CZ.1.04/3.4.04/B5.00025	Oblastní charita Červený Kostelec	Červený Kostelec	12
CZ.1.04/3.4.04/B5.00026	Brandýský Matýsek, o.s.	Brandýs n. L. - St. Boleslav	12
CZ.1.04/3.4.04/B5.00027	Andrea Machů	Velký Týnec	19
CZ.1.04/3.4.04/B5.00028	Montessori Zlín o.s.	Zlín	24

CZ.1.04/3.4.04/ B5.00031	EDDA - Edukace, Didaktika, Dialog, Alternativa	Chrudim	12
CZ.1.04/3.4.04/ B5.00033	Montessori Zlín s.r.o.	Zlín	24
CZ.1.04/3.4.04/ B5.00034	Zdravá Budoucnost o.s. - asociace pohybu a výživy dětí	Hradec Králové	24
CZ.1.04/3.4.04/ B5.00035	Občanské sdružení Romodrom	Praha	12
CZ.1.04/3.4.04/ B5.00036	Telepace s.r.o.	Ostrava	7

Zdroj: Monit7+

K témuž datu byly také evidovány 2 projekty o celkové kapacitě 24 míst, které byly staženy ve fázi budování zařízení:

Tabulka 9: Projekty B5 stažené ve fázi budování

Kód projektu	Jméno realizátora	Sídlo	Počet míst
CZ.1.04/3.4.04/ B5.00024	Nemocnice Havlíčkův Brod, příspěvková organizace	Havlíčkův Brod	12
CZ.1.04/3.4.04/ B5.00032	Ústecká poliklinika, s.r.o.	Ústí nad Labem	12

Zdroj: Monit7+

Dalších 11 realizátorů s celkovou kapacitou 176 míst stáhlo svou projektovou žádost ještě před zahájením realizace projektu:

Tabulka 10: projekty B5 stažené před zahájením projektu

Kód projektu	Jméno realizátora	Sídlo	Počet míst
CZ.1.04/3.4.04/ B5.00004	Hello language school, s.r.o.	Ostrava	12
CZ.1.04/3.4.04/ B5.00005	Hronovský s.r.o.	Nové Město nad Metují	24
CZ.1.04/3.4.04/ B5.00006	Integrované centrum sociálních služeb Odlochovice	Jankov	12
CZ.1.04/3.4.04/ B5.00010	Pravý Hradec, o. s.	Klecany	12
CZ.1.04/3.4.04/ B5.00013	MaTami, centrum pro rodinu, o.s.	Polička	12

CZ.1.04/3.4.04/ B5.00014	ZAHAS s.r.o.	Lipník nad Bečvou	10
CZ.1.04/3.4.04/ B5.00015	Mateřské centrum Veselý Paleček, o.s.	Blansko	24
CZ.1.04/3.4.04/ B5.00021	Darina Kopečná	Pardubice	12
CZ.1.04/3.4.04/ B5.00023	Intea Service, s.r.o.	Holešov	24
CZ.1.04/3.4.04/ B5.00029	ZŠ a MŠ Čtyřlístek, s.r.o.	Uherské Hradiště	24
CZ.1.04/3.4.04/ B5.00030	Rodinné centrum Uzlíček, o.s.	Český Těšín	10

Zdroj: Monit7+

Do výzvy se přihlásily další 2 projekty, které však nesplnily podmínky přijatelnosti. Tyto nebyly zahrnuty do analýzy.

ZÁVĚRY EVALUAČNÍHO VÝZKUMU

ÚČELNOST

1.1 Do jaké míry bylo dosaženo potenciálních výstupů hodnocených výzev?

Při plném využití všech prostředků nabízených ve výzvách bylo možné v rámci výzvy A4 vybudovat a provozovat 2425 míst v zařízení péče o děti a v rámci výzvy B5 1843 míst. Tato kapacita však nebyla zcela využita: v projektech výzvy A4 je v současnosti v provozu 221 míst, v projektech B5 375 míst. Potenciálních výstupů tak bylo dosaženo pouze z 9 %, resp. z 20 %, což značí nízkou účelnost jak absolutně, tak i poměrně k jiným výzvám v oblasti 3.4 či jejich částem podporujícím výstavbu a provoz zařízení péče o děti.

Zároveň platí, že všechny realizované projekty dosáhly svých plných plánovaných výstupů. Tato situace je daná povahou projektových výstupů a pravidel, která je určovala: ani vybudování, ani provoz místa v zařízení nelze plnit pouze částečně, a změny kapacity nebyly povoleny.

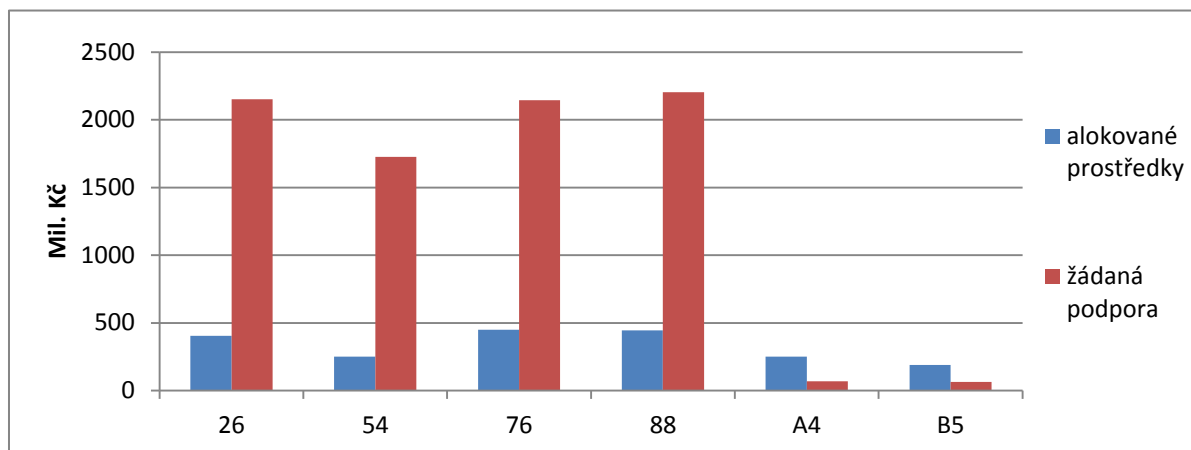
Nízká účelnost výzev je souhrou dvou činitelů – nízkého objemu požadované podpory a vysoké míry předčasně ukončených projektů.

1.1.1 Nízký objem požadované podpory

Do výzvy A4 bylo přihlášeno 36 projektových žádostí, z čehož 21 bylo podáno soukromými subjekty a 14 státními a nevládními organizacemi. Tyto subjekty celkem plánovaly vytvořit 672 míst v zařízeních a naplnit tak 28% potenciálu výzvy A4. Ve výzvě B5 bylo evidováno 38 žádostí, z nichž bylo 19 od soukromých a 18 od ostatních žadatelů. Celkem bylo plánováno vytvořit zařízení o celkové kapacitě 623 míst, což představuje 34% potenciálu výzvy. Ani při schválení všech projektů a jejich naprosté úspěšnosti tak výzvy nemohly dosáhnout plné účelnosti.

Komparace hodnocených výzev s ostatními výzvami naznačuje, že výše uvedená situace není obvyklým stavem v oblasti 3.4 a jedná se o problém specifický pro výzvy A4 a B5. Žádná z ostatních výzev v oblasti 3.4 netrpěla nedostatkem projektových žádostí, naopak – objem požadovaných prostředků se pohyboval mezi 477% a 691%.

Graf 1: Podpora požadovaná ve výzvách

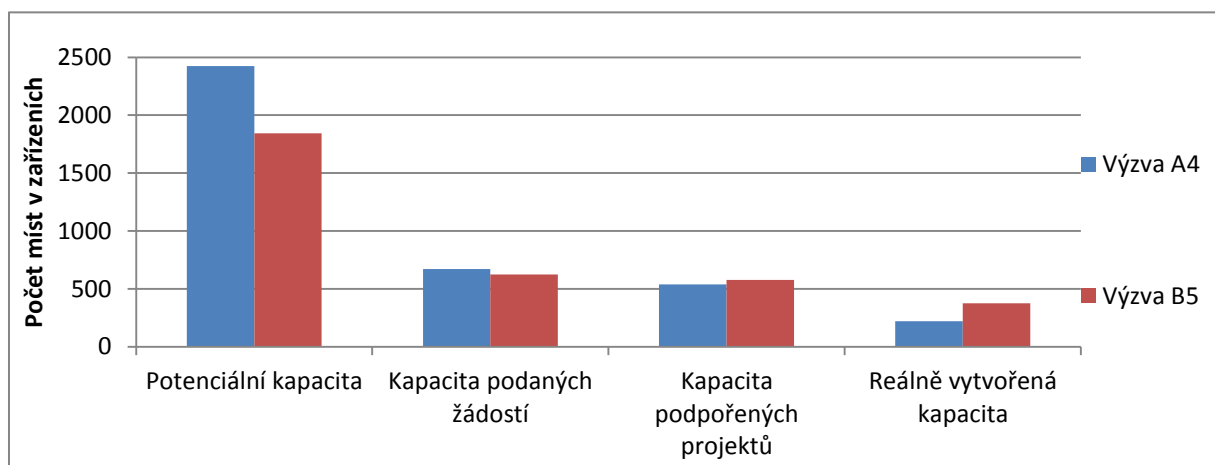

Zdroj: Monit7+

1.1.2 Vysoká míra předčasně ukončených projektů

Ve výzvě A4 bylo z 36 schválených k podpoře 30; z nich 7 nebylo zahájeno a dalších 9 jejich realizátoři ukončili ve fázi budování zařízení. Celkem tedy bylo realizováno pouze 14 projektů. Ve výzvě B5 bylo z 38 podaných projektů schváleno k podpoře 35; nezahájeno jich bylo 11 a v průběhu budování odstoupily 2. Celkově tedy bylo realizováno 22 ze 35 projektů.

Graf 2: Využití kapacity výzev

Zdroj: Monit7+

Poměr realizovaných a předčasně ukončených projektů byl analyzován v závislosti na těchto charakteristikách:

- Příslušnost k výzvě
- Sektor
- Velikost budovaného zařízení

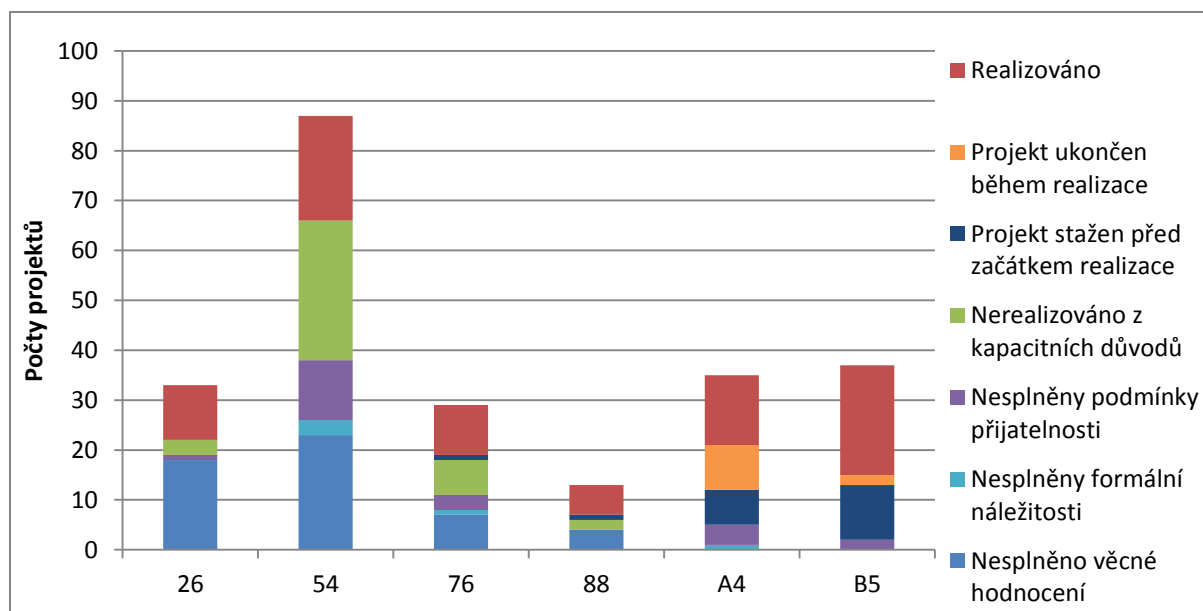
- Velikost sídla realizátora
- Motivace projektových žadatelů
- Předchozí zkušenost s vedením zařízení péče o děti
- Předchozí existence mechanismů sladování pracovního a rodinného života
- Kvalita analýzy zájmu rodičů o zařízení

V žádném z těchto případů nebyl shledán signifikantní rozdíl mezi jednotlivými skupinami. Je však pravděpodobné, že některé z nich přesto hrály roli, která by se prokázala při vyšším počtu pozorování. Jedná se zejména o velikost sídla, kde lze předpokládat, že v sídlech do 5 000 obyvatel, kde není široká nabídka předškolní péče, je možné lépe předvídat zájem rodičů o službu. Úspěšná realizace projektu by také zřejmě korelovala s kvalitou analýzy zájmu rodičů o využívání zařízení.

Z hlediska sektorové příslušnosti potenciálních žadatelů i realizátorů nebyl nalezen zásadní rozdíl mezi soukromými a státními či neziskovými subjekty. O realizaci projektů měli obdobný zájem a implementovali je s podobnou mírou úspěšnosti. V poměru k alokovaným prostředkům, které byly pro soukromé subjekty ve výzvách cca 4x, resp. 5x vyšší, lze však tuto situaci chápat jako vyšší úspěšnost státních a neziskových subjektů oproti soukromým.

V žádné z dalších výzev nedocházelo k hromadnému odstupování od projektu před jeho zahájením nebo na počátku jeho průběhu. Pokud porovnáme výzvy A4 a B5 s projekty v kontrolních výzvách, které se zabývaly vybudováním a provozem zařízení péče o děti, vidíme, že ve výzvách 26 a 54 k nezačínání projektu ani odstoupení nedošlo a ve výzvách 76 a 88 odstoupilo pouze po jednom projektu.

Graf 3: Stav projektů zařízení péče o děti

Zdroj: Monit7+

1.2 Jaké důvody vedly žadatele k zájmu o účast ve výzvách?

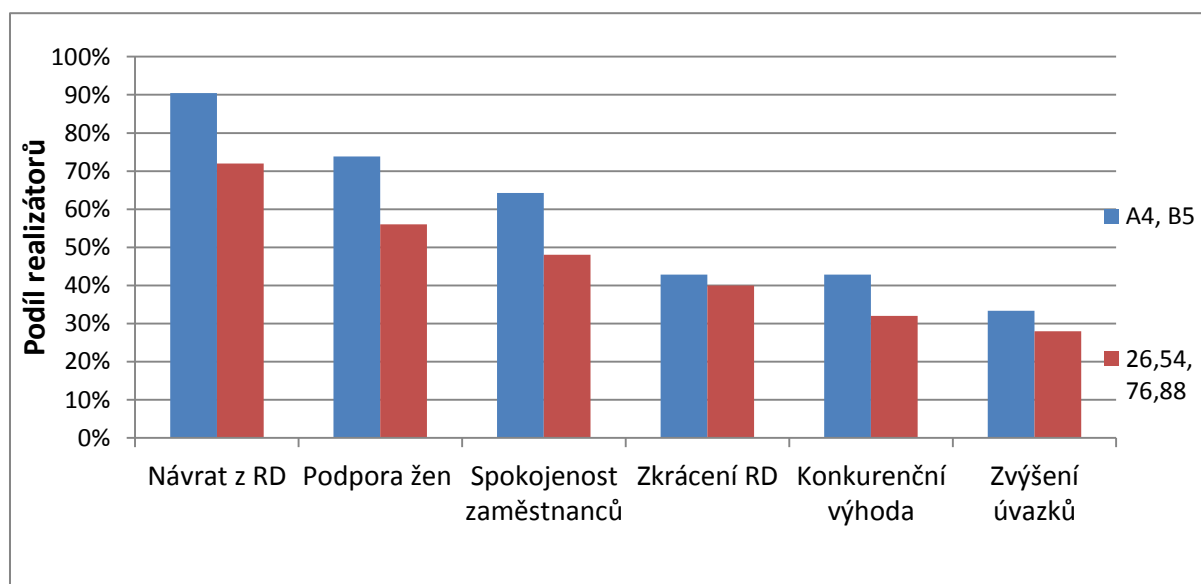
Hlavním důvodem zájmu realizátorů i žadatelů o účast ve výzvě bylo umožnit či usnadnit svým zaměstnankyním (příp. zaměstnancům) návrat do zaměstnání po mateřské či rodičovské dovolené.

S tím je spojena i snaha zkrátit dobu trvání této dovolené. Část respondentů pak v projektu vidí možnost zvýšení úvazků svých stávajících zaměstnanců (dopad viz níže).

Výsledky naznačují, že zaměstnavatelé v provozu zařízení vidí spíše výhodu pro zaměstnance spíše než pro sebe samotné. Do projektu jsou tak zapojené především subjekty, které se aktivně snaží vycházet vstříc svým zaměstnancům spíše než ty, které by od projektu očekávaly prospěch pro sebe. To je zřetelné zejména v souvislosti s vyšší nabízené podpory, která realizátory nutí se na provozu zařízení finančně podílet.

Ze závěrů evaluačního výzkumu vyplývá, že v oblasti motivace zastávají projektoví žadatelé a realizátoři postoje velmi srovnatelné s těmi, se kterými se setkáváme i v případě žadatelů a realizátorů výzev v oblasti podpory 3.4. Tyto subjekty své projekty realizovaly s velmi podobnými cíli. Obdobné postoje zastávali i potenciální realizátoři, kteří se rozhodli svou žádost nepodat.

Graf 4: Motivace k realizaci projektu

Zdroj: Vlastní výpočet

1.3 Jakým způsobem ovlivnily lhůty na přípravu projektových žádostí proces přihlašování?

Závěry evaluačního výzkumu naznačují, že doba trvání lhůty na přípravu projektových žádostí a samotné načasování vyhlášení výzev výrazným způsobem ovlivnily přihlašovací proces.

Výzva A4 byla vyhlášena 4.12.2012 s platností do 15.2.2013; lhůta na její přípravu byla tedy 9 týdnů. Toto období bylo prakticky omezeno prázdninami a dobou dovolených v období Vánoc a Nového roku. Výběrová komise zasedala 26.3.2013; nejpozdější zahájení realizace vybraných projektů bylo stanoveno na 1.7.2013.

Výzva B5 byla vyhlášena 15.3.2013 a trvala do 31.5. – tedy 11 týdnů. Zasedání výběrové komise proběhlo 31.5.2013, realizace podpořených projektů musela být zahájena do 1.9.2013.

Zájemci o realizaci projektu i realizátoři z obou výzev se shodují na tom, že lhůty platnosti výzev byly na samotné sepsání projektové žádosti dostatečné; díky systému zjednodušeného vykazování nebylo v těchto žádostech nutné uvádět velkou část jinak obvyklých náležitostí.

Lhůta však byla určitou částí realizátorů shledána kritickou pro praktickou přípravu, přičemž nejčastějším konkrétním problémem, který omezená doba přípravy projektu způsobila, bylo omezení možnosti nalezení vhodných partnerů, sjednání spolupráce s nimi a nastavení pravidel potenciálního provozu (případná finanční spoluúčast, počty míst v zařízení pro zaměstnance každého z partnerů). Další problémy způsobila nutnost zajistit potřebné prostory či personál a provést analýzu proveditelnosti celého projektu – tedy zjistit zájem rodičů, vyčíslit náklady na vybudování a provoz, předjednat či alespoň zjistit možnost získání kvalifikovaného personálu atd. Nemožnost zajistit výše uvedené v daném termínu byla jedním z hlavních překážek vyšší účelnosti výzev. Konkrétně se potenciální žadatelé dostávali do těchto situací:

- Nemožnost rychle dojednat projektové partnery => nepodání žádosti z důvodu nemožnosti naplnit minimální požadovanou kapacitu (menší subjekty zájemců); podání žádosti na projekt s menší kapacitou, než bylo původně plánováno (větší subjekty)
- Nemožnost předem zajistit jednu nebo více náležitostí nutných k realizaci => nepodání žádosti; podání žádosti a následné odstoupení před realizací projektu

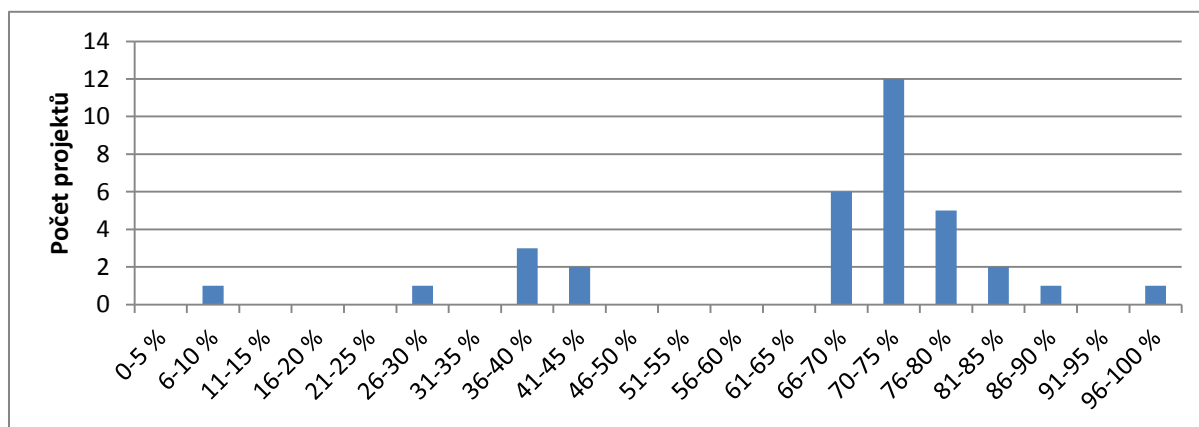
1.4 Do jaké míry byly naplněny výsledky jednotlivých výzev?

Průměrná zaplnění vytvořených kapacit úspěšných projektů ve výzvě A4 byla 58 %, výzvy B5 byly naplněny ze 73 %. Více než polovina veškerých projektů se pohybovala +- 5 procentních bodů okolo 70% hranice; střední hodnoty dosáhly 70 %, resp. 73% pro jednotlivé výzvy.

Zejména z výpovědí realizátorů v rámci fokusní skupiny je patrné, že v případě velké části projektů byla návštěvnost zařízení aktivně podporována (např. systémem náhradníků, apelem na rodiče). Tato zjištění potvrzují fakt, že maximální možná naplněnost v reálném provozu zařízení neodpovídá maximální možné naplněnosti v technickém slova smyslu: ani při maximální snaze není v silách většiny realizátorů zajistit takovou návštěvnost, která by jim jednoznačně zajistila plnou jednotkovou podporu.

Zároveň je třeba vzít v úvahu, že projekt zpravidla realizovaly pouze ty subjekty, které minimálně 70% naplněnost zařízení předpokládaly. Ti z realizátorů, kteří na počátku realizace svého projektu očekávali nižší naplněnost, zpravidla od implementace odstoupili. Je pravděpodobné, že pokud by na podporu neexistoval limit, poměr naplněnosti kapacity zařízení by byl nižší.

Graf 5: Naplněnost kapacity projektů

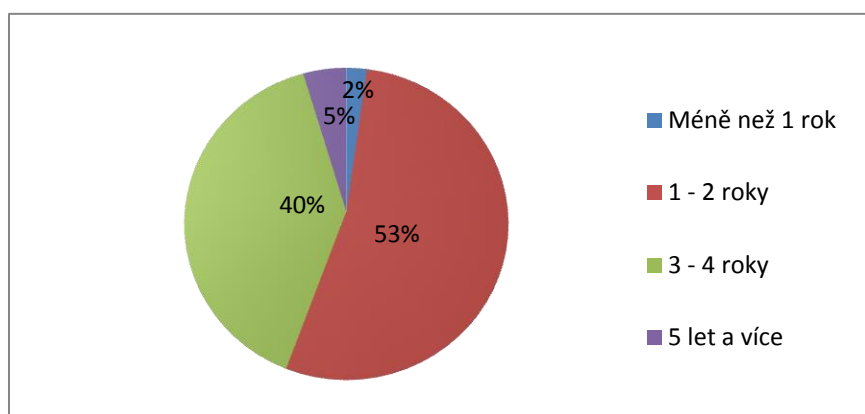

Zdroj: Monitorovací zprávy

1.5 Jakým způsobem jsou místa v zařízeních naplňována?

V úhrnu využívá 606 míst vytvořených v rámci hodnocených projektů 817 rodin. Vzhledem k občasnému umístění sourozenců do zařízení je počet dětí odhadován na 830 - 840. V době nástupu do projektového zařízení bylo více než polovinu dětí méně než 3 roky, dvěma procentům dokonce méně než rok. Tento fakt naznačuje, že zařízení skutečně slouží především rodinám, které nemají možnost využít státních mateřských škol. Zároveň se jedná o faktor, který provoz zařízení oproti státním MŠ prodražuje a znesnadňuje jejich provoz zvýšenou nemocností malých dětí.

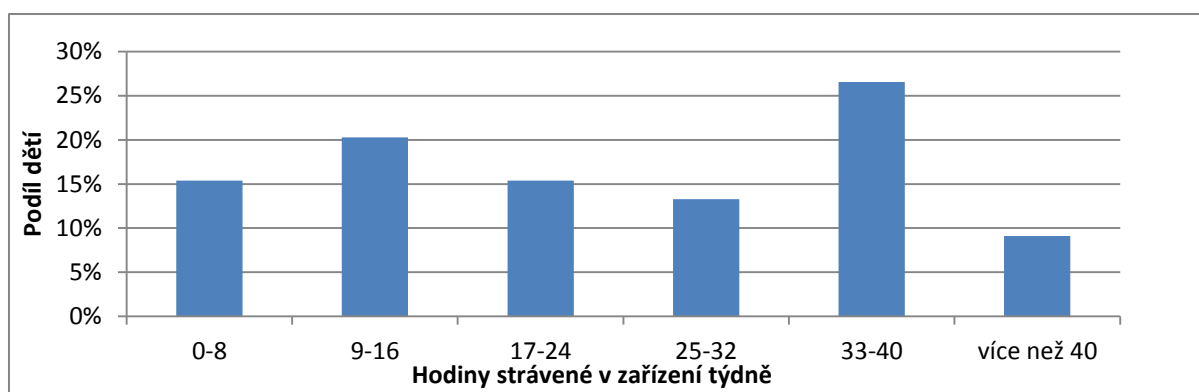
Graf 6: Věk dětí v době nástupu

Zdroj: Vlastní výpočet

Evaluační studie ukazuje, že doba trávená dětmi v zařízení je poměrně rovnoměrně rozložená a zařízení tedy slouží jak pro zajištění celotýdenní péče o dítě po dobu plné pracovní doby rodičů, tak pro doplňkové či částečné hlídání na jeden či více dnů v týdnu.

Graf 7: Doba trávená dětmi v zařízení

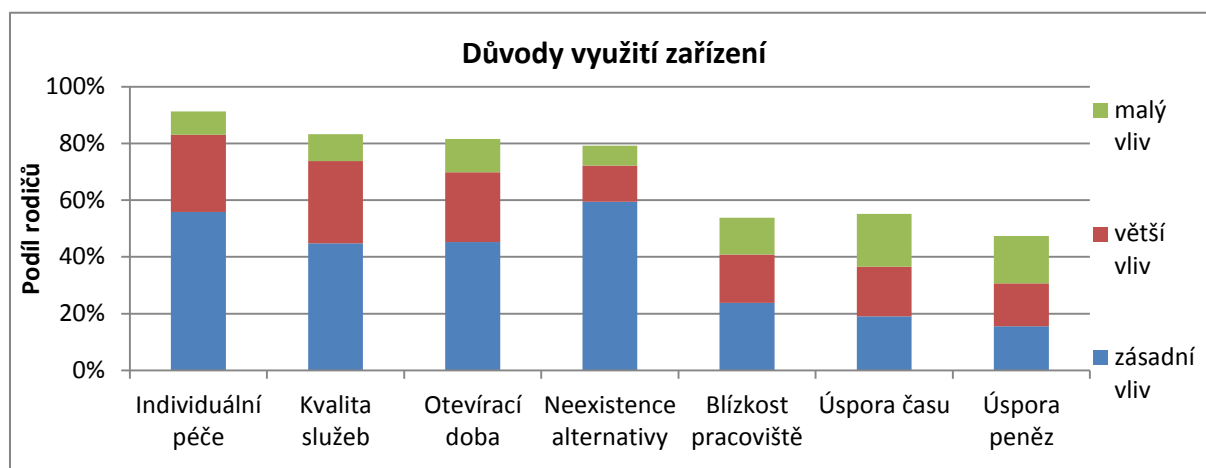
Zdroj: Vlastní výpočet

1.6 Jaké důvody vedly rodiče k využívání projektových zařízení?

Pro 60 % rodičů z cílové skupiny v době vstupu do projektu představovalo vybudované zařízení jedinou možností kolektivního hlídání dětí. Pouze pro 11 % respondentů byl však tento důvod dostatečný k umístění dítěte do zařízení; pro zbytek rodičů hrála roli řada jiných faktorů.

Nejdůležitějším z nich se ukázal způsob, jakým je o dítě v zařízení pečováno – tedy především kvalita péče a malý počet dětí připadajících na jednoho pedagoga. Níže jsou uvedeny faktory, které ovlivňovaly zájem rodičů o využívání zařízení.

Graf 8: Důvody využití zařízení

Zdroj: Vlastní výpočet

- Individuální péče.** Zařízení zřizované projektem provozovaly průměrně 19 míst – nejčastěji 12 nebo 24. Poměr pečujících osob k dětem se pohyboval od 1:4 do 1:12, nejčastěji však byl 1:6. Vyšší počet pečujících osob na dítě byl rodiči velmi dobře hodnocen.
- Kvalita poskytovaných služeb.** Evaluace ukázala, že kvalita služeb poskytovaných zařízeními je srovnatelná s tou, kterou nabízejí zařízení podporovaná v rámci dalších výzev. Nepotvrdila se domněnka, že by jednotková podpora vedla k úsporám omezujícím nabízené služby. (To se jeví jako rozumná strategie realizátorů vzhledem k důrazu rodičů na kvalitu poskytovaných služeb; pokud by zařízení neposkytovalo dostatečně dobrou péči, rodiče by jej nevyužívali.) Nabízený nadstandartní program, kterým je např. výuka jazyků, služby logopeda a speciálního pedagoga, výuka plavání atd. byl nabízen stejnou měrou v hodnocených i kontrolních projektech. Velká část projektů také nabízí výlety a exkurze.
- Služby reflektující potřeby a přání rodičů.** Díky přímé vazbě na rodiče-zaměstnance berou hodnocená zařízení značný ohled na jejich potřeby a přání ohledně péče o děti. Téměř ve všech zařízeních (92%) mají rodiče vliv na jejich chod, v polovině z nich je dokonce nastaven daný mechanismus pro rodičovskou zpětnou vazbu. To se projevuje ve všech ohledech, zejména však v samotném pedagogickém zaměření (preferenci Montessori pedagogiky či lesní školky v některých projektech) a nastavením provozní doby reflektující pracovní dobu rodičů. Další výhodou pro určitou část rodičů představuje i fakt, že rodiče ostatních dětí v zařízení jsou jejich kolegové a komunikace je tak snazší než v případě běžné školky.
- Neexistence alternativy.** Jak bylo uvedeno výše, téměř pro 60 % rodičů představovalo projektové zařízení jedinou možnost obdobné péče o jejich dítě. Jako důvod nejčastěji uváděli naplněnost ostatních zařízení (44 %) a fakt, že je jejich dítě nedosáhlo 3 let, které jsou nutné pro vstup do státní školky (38 %), případně kombinaci obojího. K tomuto stavu přispěl i fakt, že projektová zařízení byla otevřena jindy než na začátku školního roku. Do projektových

zařízení tak mířily především děti, které se nedostaly do státních MŠ. Dalších 24 % rodičů označilo projektové zařízení za jedinou alternativu až v průběhu projektu).

- **Rodičovské příspěvky.** Téměř všechna zařízení (88 %) požadovala po rodičích poplatků za péči, jehož průměrná hodnota byla 2417 Kč měsíčně. Více než třetina zařízení navíc od rodičů vybírala příspěvek na stravu ve výši okolo 60-65 Kč denně. Někteří realizátoři uváděli, že mají nastavenou jinou výši poplatku pro různé fáze projektu s tím, že v závislosti na klesající jednotkové podpoře hodlají příspěvek zvyšovat. Tyto náklady představovaly hlavní limit zájmu rodičů o službu a způsobují, že jakmile mohou své dítě umístit do jiného zařízení, které je zpravidla levnější, přestanou projektové zařízení navštěvovat. To často i v případech, že jsou s ním po jiných stránkách velmi spokojeni. Toto odstupování uváděli realizátoři jako jedno z hlavních rizik, která ohrožují splnění kapacitního limitu.

1.7 Jakým problémům čelili realizátoři v oblasti naplňování kapacity vybudovaných zařízení?

Evaluační výzkum ukázal, že obtížnost naplnění vytvořených míst ve výši požadované pravidly výzev je jedním z nejdůležitějších problémů, se kterým se realizátoři potýkají. Předvídání tohoto problému potenciálními realizátory bylo jedním z hlavních důvodů nízkého zájmu o dotaci v rámci výzev, stejně jako příčinou předčasného ukončování projektů.

I pokud realizátoři vyvinou veškerou snahu naplnit vybudované zařízení, jsou nuceni čelit externím faktorům, které docházku dětí snižují. Jde především o fluktuaci dětí mezi zařízeními, jejich vysokou nemocnost a hromadné absence v průběhu prázdnin (viz níže; faktory a, b, c).

Tyto faktory způsobují výpadky v naplněnosti, které není v možnostech realizátorů ovlivnit. Lze je pouze kompenzovat zaplněním volných míst jinými dětmi: volná místa jsou někde nabízena rodičům-náhradníkům a v době prázdnin i těm, kteří pro své děti využívají běžnou MŠ, která zavře z důvodu dovolených. Tento způsob doplňování však ztěžuje nemožnost přijmout do zařízení děti jiných rodičů než zaměstnanců realizátora však (faktor d).

K získání plné výše dotace je potřeba dosáhnout minimálně 70% naplnění, což je z výše uvedených důvodů pro řadu realizátorů obtížné, nejisté či v určité fázi nemožné. Zároveň se však téměř pro všechny realizátory jedná o nutnost – podpora vyplácená při částečném zaplnění (40-70 %) je výrazně nižší a nelze ji pokrýt náklady na provoz (faktor e). Předpoklad neobdržení plné dotace v první fázi provozu tak pro velkou část realizátorů byl hlavním důvodem, který vedl k nepodání žádosti či odstoupení od realizace.

Níže uvedené faktory byly identifikovány jako jednotlivé elementy daného problému. Je třeba mít na paměti, že přestože je tato kombinace pro velkou část realizátorů problematická, sám o sobě nemůže být žádný z těchto elementů označen za příčinu problému – každý zvlášť může dobře fungovat v případě úpravy ostatních.

- Fluktuace dětí.** Zřízená zařízení péče o děti jsou určitou částí rodičů chápána jako dočasné řešení pro období nedostupnosti obecní mateřské školy (viz níže). Ve chvíli, kdy je dítěti umožněno nastoupit do státní MŠ, zpravidla přestane navštěvovat firemní zařízení, což představuje výpadek v naplňování kapacity (viz kapitola 1.6)

- b. **Vysoká nemocnost dětí, zejména u mladších tří let.** Obvyklá úroveň nemocnosti, kterou mohou realizátoři předpokládat, snižuje naplněnost zařízení o několik desítek procent; jakýkoli její nepředvídaný nárůst – např. chřipková epidemie – pak téměř automaticky znamená nenaplnění 70% limitu. Docházka dětí mladších tří let je z důvodu vysoké nemocnosti nepravidelná, a proto se zařízení, která tyto děti přijímají, s tímto problémem potýkají nejvíce.
- c. **Celozávodní dovolené a prázdniny.** V těchto obdobích mají rodiče pochopitelně menší zájem o využívání zařízení; limit naplněnosti to však nereflexuje.
- d. **Nemožnost přijímat děti, jejichž rodiče nejsou zaměstnanci** realizátora nebo jeho projektových partnerů. Tento faktor znemožňuje realizátorům řešit jak případný dlouhodobější nedostatek dětí v případě dočasného poklesu rodičů malých dětí mezi zaměstnanci nebo jejich nižšího zájmu, tak krátkodobé absence způsobené dovolenými nebo nemocnostmi.
- e. **Potřeba realizátorů čerpat plnou jednotkovou podporu.** Vzhledem k tomu, že platba za částečně obsazené místo v zařízení jsou výrazně nižší než za plně obsazené, zatímco náklady na provoz tohoto místa jsou téměř totožné, není pro některé realizátory možné provozovat zařízení, aniž by nezískávali plnou platbu (viz níže).

2. ÚSPORNOST

2.1 Jaké reálné náklady vynaložili realizátoři na implementaci projektů?

2.1.1 Jednotková podpora na vybudování zařízení

Průměrná cena vybudování zařízení na jedno dítě byla 26 857 Kč, jednotková podpora činila 24 114 Kč, tedy 90 %. Z evaluačního výzkumu vyplynulo, že potenciální realizátoři nebyli schopni či ochotni do vybudování investovat vlastní finance. To snížilo množství žadatelů a následně také zapříčinilo několik případů odstoupení od projektu v situacích, kdy realizátor zjistil neplánovaný výdaj. K vlastní úspěšné realizaci tak přistoupili pouze ti, kterým se podařilo v poměrně krátké lhůtě zajistit vhodný, často již upravený prostor, který nevyžadoval investice výrazně převyšující poskytovanou dotaci. U realizátorů byla velmi patrná snaha o co možná nejefektivnější snížení nákladů; několik subjektů uvádělo využívání neplacené, dobrovolné práce svých zaměstnanců, případně získávání vybavení pomocí darů či nákupů z druhé ruky.

Výjimkou z tohoto pravidla byli dva realizátoři, kteří pojali budování zařízení jako příležitost ke spuštění již dříve plánované rekonstrukce, na kterou vyčlenili samostatné prostředky. Jednalo se o investice ve výši 2 000 000 Kč a 8 000 000 Kč; tyto případy nejsou započítány do průměru.

2.1.2 Jednotková podpora na provoz zařízení

Evaluační ukázala, že náklady na provoz zařízení činí 38 114 Kč na jedno dítě po dobu jedné fáze projektu. Jednotková podpora však dosahovala (v závislosti na naplněnosti zařízení a fázi projektu) pouze 10 531 - 35 104 Kč, tedy 28 – 92 %. Realizátoři tedy byli nuceni na provoz doplácet z jiných zdrojů, typicky kombinací vlastních prostředků a rodičovských příspěvků. Předvídaní těchto výdajů bylo jedním ze zásadních důvodů nezájmu o výzvu. Kromě samotné výše plného příspěvku, která působila spíše demotivačně, byl realizátory hodnocen jako problematický i princip snižování podpory

v závislosti na fázi projektu. Neprokázalo se, že by tento mechanismus přispíval k udržitelnosti projektů; naopak, měnící se podmínky dotace vyvolávaly spíše nejistotu a v některých případech i nutnost měnit výši příspěvků pro rodiče, což vždy nemuselo být předvídané či srozumitelné.

Oproti běžným mateřským školám je nákladnost péče v hodnocených zařízeních pravděpodobně vyšší. Roli hrají především tyto důvody:

- **Nízký věk dětí, o které je pečováno.** Jak bylo řečeno výše, do zařízení se dostávají děti, pro které z důvodu věku není ve státních MŠ místo. Starší předškoláci jsou naopak z projektových zařízení často přemísťováni do levnějších školek. (Podrobnosti o věku dětí viz výše)
- **Malý počet dětí,** ze kterého plynou nižší úspory z rozsahu. Zatímco v běžných MŠ je maximální kapacita 28 dětí s dvěma pečujícími osobami, v projektových zařízeních byl průměr 19 dětí a tři pečující osoby.
- **Nutnost zajišťovat již hotové jídlo** místo vlastní přípravy.

Tabulka 11: Reálné náklady a jednotková podpora

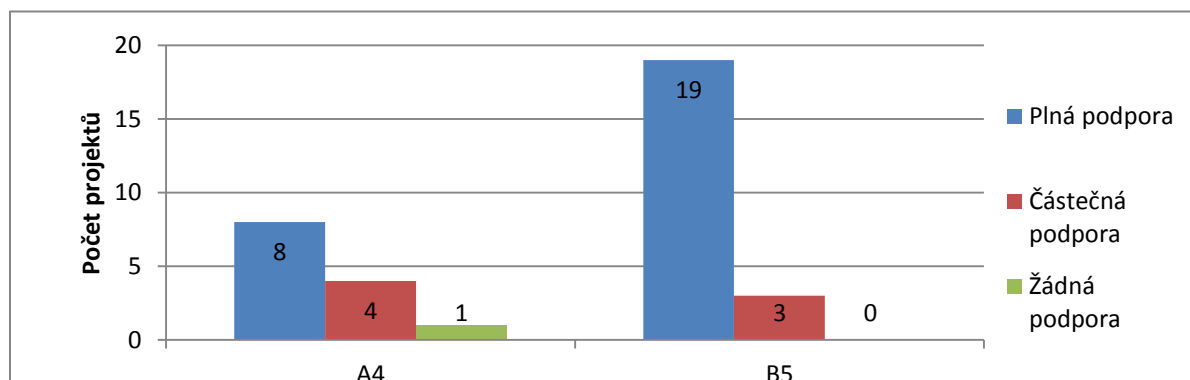
	Reálný náklad	jednotková podpora - plná	podíl nákladů pokrytých plnou podporou	jednotková podpora - částečná	podíl nákladů pokrytých částečnou podporou
vybudování	26 857	24 114	90%		
fáze I	6 352	5 851	92%	3 511	55%
fáze II		4 388	69%	2 633	41%
fáze III		2 925	46%	1 755	28%

Zdroj: Výzvy A4 a B5/Vlastní výpočet

2.2 Jakým způsobem čerpali realizátoři jednotkovou podporu?

Systém zjednodušeného vykazování, který v tomto případě spočíval ve vyplácení podpory v závislosti na dosažených výstupech (vytvořených místech ve fázi budování) a výsledcích (reálně obsazených místech ve třech fázích provozu) se sám o sobě ukázal jako funkční. V první fázi projektu čerpalo 77 % projektů plnou podporu, 20 % částečnou podporu a 3 % žádnou.

Graf 9: Čerpání jednotkové podpory

Zdroj: Vlastní výpočet

Evaluace neprokázala, že by systém jednotkového vykazování nákladů sám o sobě odrazilo zájemce o realizaci projektu či by jim přihlašování se do výzev jakkoli komplikoval. Potenciální projektoví žadatelé, kteří se do hodnocených výzev nepřihlásili, v největší míře uváděli, že nemají silné preference ohledně způsobu vykazování a účtování, a systém jednotkového vykazování neuváděli jako podstatný důvod o dotaci nežádat.

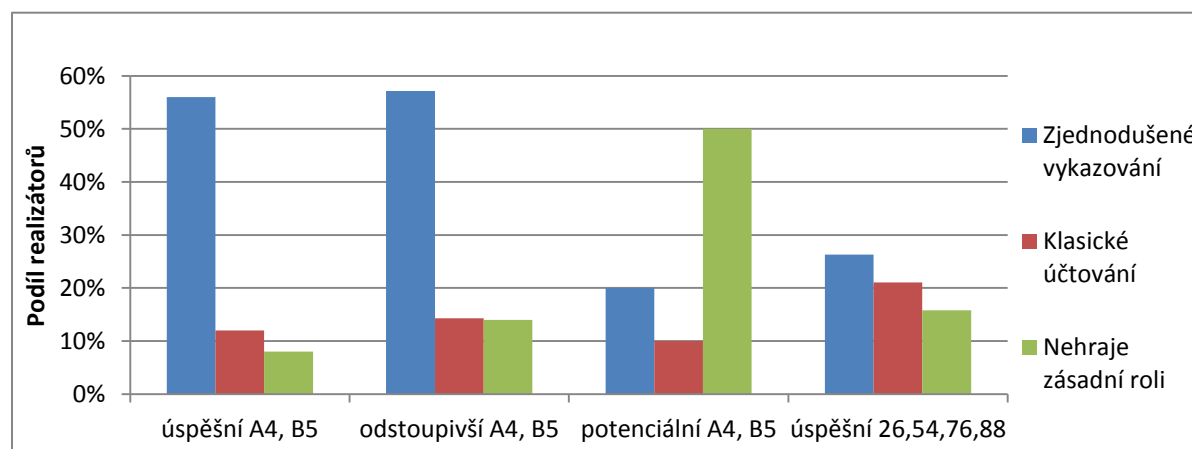
Dotace přidělená za dosažený výsledek – spolu s nutností dosáhnout plné jednotkové podpory, jak bylo popsáno výše – však působí jako negativní pobídka: ve chvíli, kdy realizátor není schopný zcela naplnit požadavky nutné k vyplacení podpory, je pro něj za daných okolností racionálním krokem od výzvy zcela odstoupit. To představuje hlavní rozdíl oproti klasicky účtovaným projektům, ve kterých by bylo ekonomicky racionální volbou v této situaci v realizaci pokračovat. Tento mechanismus zajišťuje vysokou úspěšnost, neboť z něj jsou financovány pouze úspěšné projekty, které dosahují nejen výsledků, ale i výstupů, a projekty s omezenou úspěšností jsou eliminovány. Na druhou stranu je však tímto způsobem výrazně sníženo celkové množství výstupů a výsledků, a v úhrnu je tak míra naplnění cílů výzev nízká.

Samotný systém zjednodušeného vykazování realizátoři oceňují; většinou z nich byl označen jako režim, ve kterém by rádi realizovali potenciální budoucí projekt. Tuto preferenci zároveň nejsilněji vykazují realizátoři hodnocených výzev, tedy ti, kteří s ním mají bezprostřední zkušenost. Systému jednotkového účtování dávají před klasickým přednost poměrně výrazně, a nehraje přitom roli, zda své projekty stále úspěšně realizují anebo od nich odstoupili. Vzhledem k těmto okolnostem lze usuzovat, že systém zjednodušeného vykazování nákladů se jako takový z pohledu realizátorů osvědčuje.

Výrazně nejčastěji citovanou výhodou tohoto systému byla jeho jednoduchost, která ústila v nižší administrativní zátěž při přípravě ve všech stádiích projektu (příprava žádosti, vyúčtování, příprava monitorovacích zpráv). Snadné a rychlé vykazování a vedení účetnictví byly nejdůležitějšími výhodami, které realizátoři v souvislosti se systémem zjednodušeného vykazování jmenovali. Vzhledem k tomu, že právě náročná administrativa na straně příjemce patří mezi hlavní demotivační prvky v oblasti projektů OP LZZ, její zjednodušení je zásadním pozitivem. Přesně vyjádřenou časovou úsporu však vzhledem k nemožnosti srovnání není možné určit.

Realizátoři také způsob jednotkové podpory často vnímali jako spravedlivější či vedoucí k rovnosti mezi nimi. Pozitivně byla také vnímána orientace na výsledek a efektivita vynakládaných prostředků.

Graf 10: Preferovaný způsob účtování budoucích projektů

Zdroj: Vlastní výpočet

Zajímavou informací naznačuje i fakt, že způsob zjednodušeného vykazování jako svou preferenci uvedli i ti z realizátorů, kteří mají zkušenost pouze s klasickým účtováním. Svě odpovědi vysvětlovali předpokládanou jednoduchostí systému a obecnou nespokojeností se stávajícím způsobem. Lze vyvozovat, že současný klasický způsob není realizátory vnímán jako optimální a zavádění případných změn a zjednodušení je vítáno.

2.3 Jak časově náročná byla administrace hodnocených projektů ve srovnání s kontrolními?

Díky zjednodušenému vykazování došlo k určité časové úspoře i na straně ŘO. Ve fázi přípravy výzvy se tato úspora výrazněji neprojevila - vzhledem k pilotnímu charakteru výzvy bylo nutné vypracovat novou metodiku. Administrativní a koordinační práce spojená se zodpovídáním dotazů žadatelů, osobními konzultacemi a vedením seminářů pro žadatele a příjemce byla v hodnocených výzvách obdobná jako v běžných projektech v oblasti 3.4. Počty zorganizovaných seminářů odpovídaly množství zájemců.

Tabulka 12: Administrativní náročnost přípravy výzev

Aktivita	Kontrolní projekty	A4, B5
Příprava výzvy	2 měsíce	1 měsíc (+ 1 rok příprava metodiky před 1. výzvou)
Dotazy žadatelů	10 – 20 dotazů / den	10 – 20 dotazů / den
Osobní konzultace	30 min / projekt	30 min / projekt
Seminář pro žadatele	6 hod / seminář	6 hod / seminář
Seminář pro příjemce	7 hod / seminář	5 hod / seminář

Zdroj: Údaje Odd. 833

Hodnotící proces je v případě výzev se zjednodušeným vykazováním zkrácen na minimum. K zásadní časové úspoře došlo jak při věcném hodnocení, tak při jednání výběrové komise a přípravě podkladů na ní. Průměrná doba, kterou je v této fázi nutné věnovat jednomu projektu, se tak zkrátila zhruba na desetinu.

Tabulka 13: Administrativní náročnost hodnotícího procesu

Aktivita	Kontrolní projekty	A4, B5
Formální hodnocení a hodnocení přijatelnosti	20 min / projekt	20 min / projekt
Věcné hodnocení	8 hod / projekt	5 min / projekt
Příprava podkladů pro výběrovou komisi	2 hod / projekt	5 min / projekt
Jednání výběrové komise	30 min / projekt	2 min / projekt
Příprava právního aktu	30 min / projekt	30 min / projekt

Zdroj: Údaje Odd. 833

K výrazné časové úspoře došlo i v oblasti kontroly monitorovacích zpráv a věcných kontrol na místě realizace projektů. Za předpokladu stejné frekvence kontrol (který nemusí být vždy naplněn) dochází ke zkrácení nutné doby téměř na pětinu.

Tabulka 14: Administrativní náročnost kontroly

Aktivita	Kontrolní projekty	A4, B5
Kontrola monitorovací zprávy	15 hodin	2,5 hodiny
Kontrola na místě (bez dopravy a zpracování podkladů)	6 hodin	2 hodiny

Zdroj: Údaje Odd. 833

3. DOPAD

Globálním cílem hodnocené podpory bylo prosazování cílených opatření nutných pro plnění principu rovných příležitostí žen a mužů na trhu práce a vytváření podmínek, které umožňují soulad pracovního a rodinného života. Specifickou skupinou, jejíž zaměstnanost podporovaly hodnocené projekty, byly ženy znevýhodněné na trhu práce v souvislosti s péčí o děti předškolního věku. Cílem výzev A4 a B5 bylo zvýšit dostupnost služeb péče o děti a tím odstranit překážky, které brání těmto ženám ve zvýšení zaměstnanosti. Na úrovni rodiny jakožto celku měly výzvy také umožnit lepší sladění osobního a pracovního života.

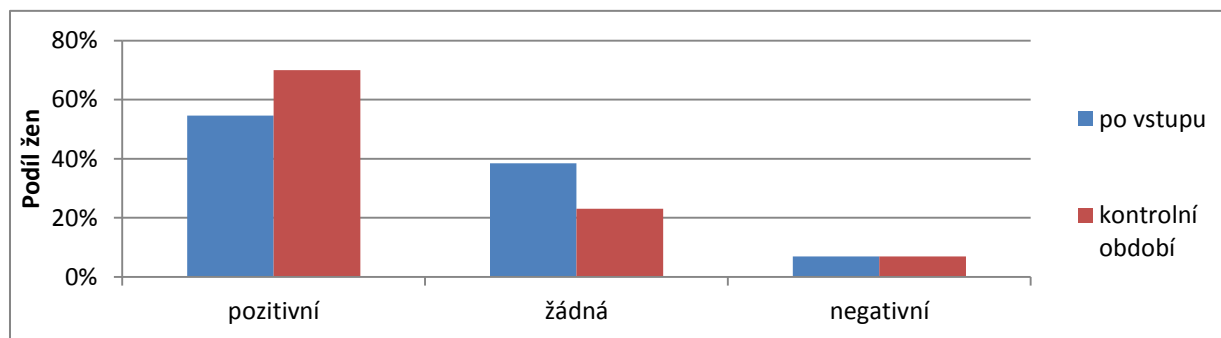
Jako takové byly výzvy zaměřené především na ženy, díky tomu, že se zaměřily na odstraňování systémových překážek, však podporovaly kohokoli, kdo se ocitl ve znevýhodnění pozici. Hlavní zamýšlené dopady výzev na cílovou skupinu byly tedy identifikovány jako:

- Zvýšení zaměstnanosti – u žen, které do zařízení umístily své nejmladší dítě (80 % vzorku)
- Zvýšení příjmu – v závislosti na zvýšení zaměstnanosti, tj. též pouze u žen, které do zařízení umístily své nejmladší dítě (80 % vzorku)
- Zvýšení spokojenosti s rozdělením rodinných a pracovních povinností – u všech žen (100% vzorku)

3.1 Do jaké míry projekt zvýšil zaměstnanost cílové skupiny?

Cíl zvýšení zaměstnanosti se týkal žen, které do zařízení umístily své nejmladší dítě. Pro měření změn v oblasti zaměstnanosti byl sledován druh pracovní činnosti a doba, kterou jí cílová skupina měsíčně věnuje. Sledované období zahrnovalo tři měsíce před umístěním dítěte do zařízení, dobu bezprostředně následující a nakonec období 2-10 měsíců poté (v závislosti na načasování jednotlivých projektů). K navýšení pracovního zapojení došlo v těchto rodinách nejprve u více než poloviny žen, v průběhu implementace u 70%.

Graf 11: Změna zaměstnanosti žen

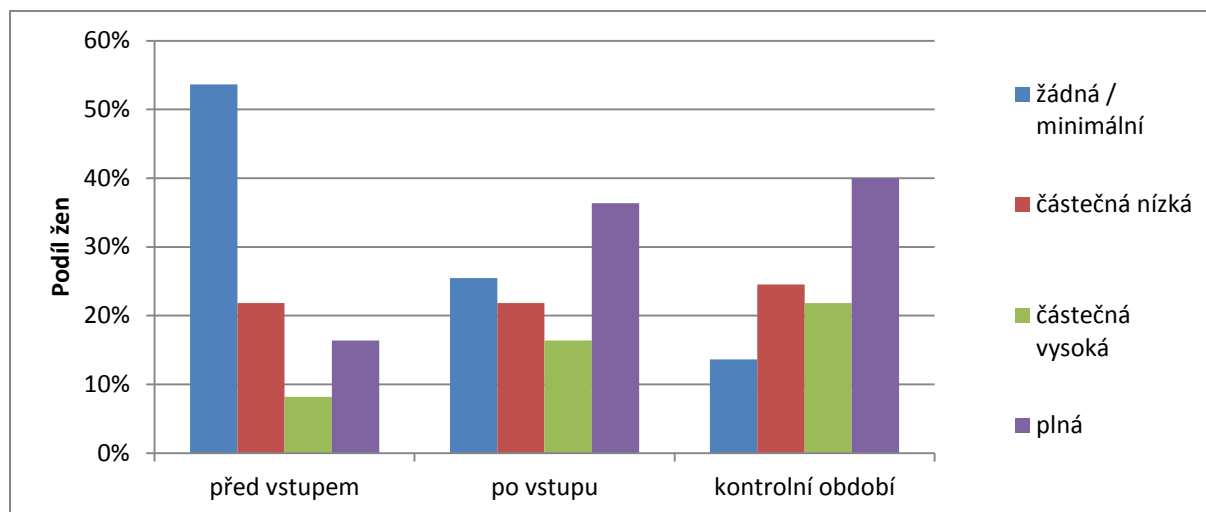

Zdroj: Vlastní výpočet (vzorek 130 osob)

Protože tato změna představuje výsledek souhry faktorů a využití zařízení je pouze jedním z nich, za dopad projektu tak bylo považováno zvýšení zaměstnanosti pouze těch žen, které projektové zařízení označily za jedinou možnost zajištění péče o své dítě buď při jeho nástupu do zařízení, nebo v průběhu implementace, případně oboje. Těchto žen bylo celkem 85 %. Z evaluačního výzkumu vyplývá, že bezprostředně po nástupu do zařízení došlo k pozitivní změně v zaměstnanosti u 45% z těchto žen, v průběhu implementace u 62%. Lze tedy říci, že projekt bezprostředně přispěl k zaměstnanosti 38 %, resp. 52 % žen z cílové skupiny pro zvýšení zaměstnanosti, tedy 310, resp. 425 osob.

Před začátkem projektu pracovaly tyto ženy průměrně 12,9 hodin týdně, přičemž většina z nich nebyla do pracovní činnosti zapojena vůbec nebo jen minimálně (do 2 hod. týdně). Bezprostředně po umístění dítěte do zařízení se doba výdělečné činnosti zvedla na 22,3 hodin, přičemž nejvíce vzrostl podíl celých úvazků a částečných úvazků vyšších než 20 hodin týdně. V průběhu implementace dosáhla průměrná doba výdělečné činnosti 25,5 hodin, přičemž se zvýšily podíly všech délek úvazků.

Graf 12: Změna míry zaměstnanosti

Zdroj: Vlastní výpočet (vzorek 110 osob). Žádná či minimální doba výdělečné činnosti maximálně 0,1 úvazku; částečná nízká 0,2-0,5 úvazku; částečná vysoká 0,6-0,9 úvazku a plná celému.

Následující tabulky ukazují počet a charakter změn u vzorku cílové skupiny (tedy ne celé populace). Výsledky naznačují, že nejčastější změnou byl zisk plného, příp. nižšího částečného úvazku ženami původně vůbec nezapojenými do pracovní činnosti (na MD/RD či nezaměstnanými).

Tabulka 15: Změna míry zaměstnanosti mezi dobou před nástupem do zařízení a po něm

Před nástupem	Po nástupu			
	žádné/minimální	částečné nízké	částečné vysoké	plné
žádné/minimální	25	12	7	15
částečné nízké		12	5	7
částečné vysoké			5	4
plné	3		1	14

Zdroj: Vlastní výpočet (vzorek 110 osob)

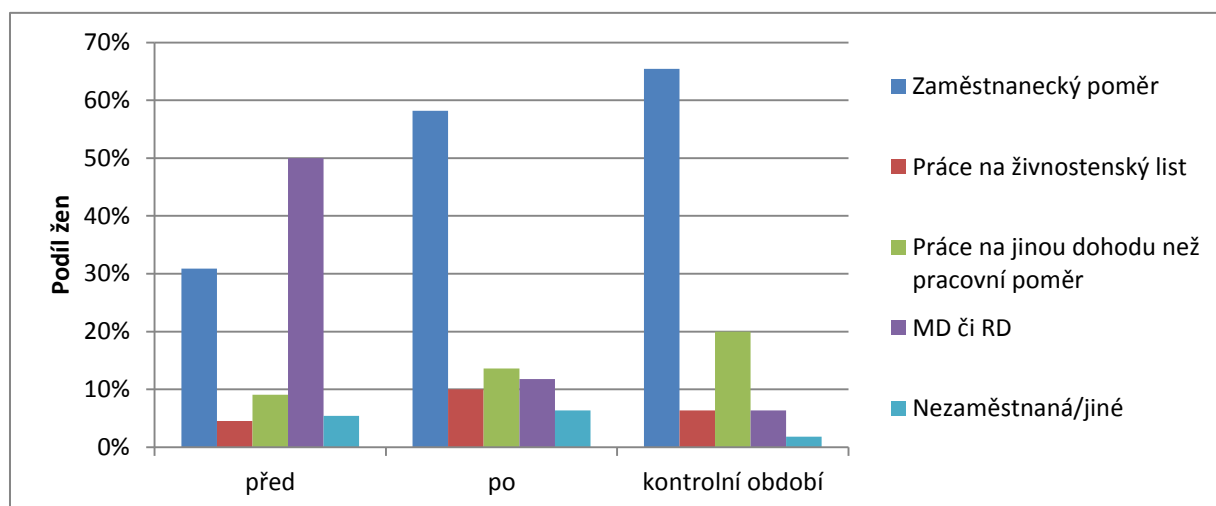
Tabulka 16: Změna míry zaměstnanosti mezi dobou před nástupem do zařízení a po něm

Před nástupem	V průběhu implementace			
	žádné/minimální	částečné nízké	částečné vysoké	plné
žádné/minimální	10	20	14	15
částečné nízké	3	6	5	10
částečné vysoké			5	4
plné	2	1		15

Zdroj: Vlastní výpočet (vzorek 110 osob)

Způsobem zapojení se do pracovního trhu byl nejčastěji zaměstnanecký poměr, případně práce na jiný typ smlouvy.

Graf 13: Změna způsobu zapojení se do pracovního trhu

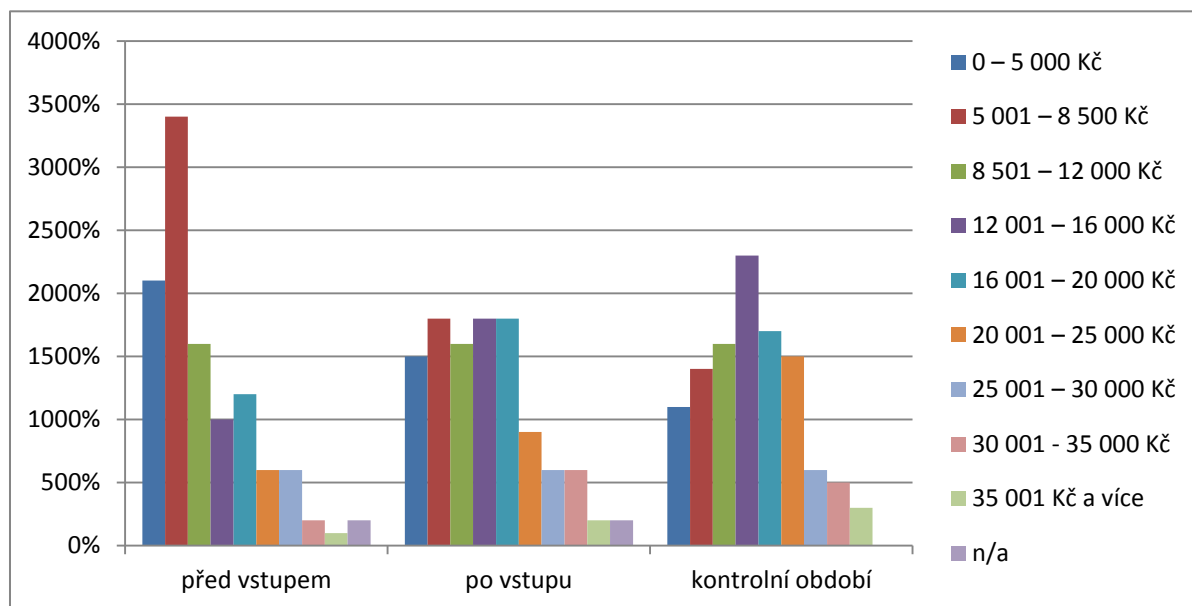
Zdroj: Vlastní výpočet (vzorek 110 osob)

Průměrná zaměstnanost mužů byla 36,9 hodin týdně, přičemž většina z nich (88 %) pracovala na plný úvazek. Ten byl převládajícím typem zapojení se do pracovního trhu i v období bezprostředně po využití zařízení (90 %) a v průběhu implementace (95 %). Míra zaměstnanosti se zvedla pouze o 0,9 hodiny bezprostředně po využití projektového zařízení, resp. 2,1 hod v průběhu implementace. Vzhledem k rozsahu těchto změn – a primárnímu zacílení výzev na ženy – nejsou dál údaje o mužích zkoumány.

3.2 Do jaké míry projekt vedl ke zvýšení příjmů cílové skupiny?

Evaluační výzkum ukázal, že v cílové skupině došlo v průběhu realizace projektů ke zvýšení čistých příjmů (plynoucích ze zaměstnání a všech typů podpory). Ve skupině matek, pro něž představovalo projektové zařízení jedinou možnost péče o dítě, byl průměrný příjem v době před zapojením se do projektu 10 927 Kč měsíčně. Bezprostředně po nástupu dítěte do zařízení tento příjem vzrostl na 13 950 Kč a v průběhu implementace dosáhl 15 318 Kč.

Graf 14: Změna příjmů

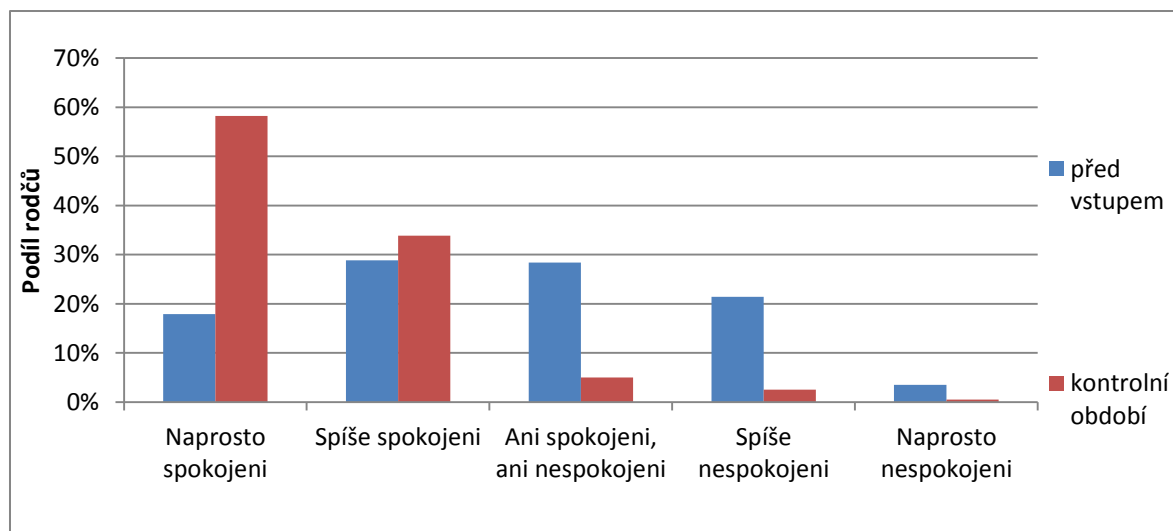

Zdroj: Vlastní výpočet (vzorek 110 osob)

3.3 Do jaké míry projekt vedl ke zvýšení spokojenosti se sladěním pracovních a rodinných povinností?

Evaluační výzkum ukázal, že v době trvání projektu došlo k výraznému nárůstu spokojenosti se sladěním rodinných a pracovních povinností u cílové skupiny. Drtivá většina rodičů je nyní naprosto či spíše spokojena s rozložením svých povinností, zatímco před nástupem dítěte do projektového zařízení to byla necelá polovina. Tento nárůst je možné pozorovat jak u rodičů, pro které projektové zařízení představovalo jedinou možnost zajištění péče o děti, tak pro ty, kteří mohli volit mezi alternativami.

Graf 15: Změna spokojenosti se sladěním pracovních a rodinných povinností

Zdroj: Vlastní výpočet (vzorek 206 osob)

4. DOPORUČENÍ

4.1 Parametry výzev

4.1.1 Přidělit větší podíl z celkové alokace výzev státním, nestátním neziskovým a veřejným subjektům.

Evaluace ukázala, že zájem soukromých subjektů je obdobně vysoký jako zájem ostatních (státních, veřejných, neziskových). Lze předpokládat, že takto rozdělení budou i zájemci o výzvy v budoucnu. Rozdělení alokace poměrným způsobem umožní vhodnější přidělení dotace žadatelům. Alternativně je možné alokaci nedělit vůbec.

4.1.2 Zvážit podporu provozu stávajících subjektů.

Přestože analýza udržitelnosti projektových zařízení nebyla součástí této evaluace, značná část realizátorů vyjadřovala obavy ohledně budoucího financování svých projektů. I přes zřetelně vyjádřený záměr podporovat vznik do budoucna soběstačných zařízení je však namístě zvážit podporu již fungujících. Tato podpora by mohla mít formu dotace za účelem rozšíření provozu (další třídy, nová pobočka), zkvalitnění služeb (zavádění péče dle Rámcového vzdělávacího programu, implementace metodik vzdělávání mladších dětí) či zavedení specifické služby (např. péče o děti se speciálními potřebami). Případné zrušení vybudovaného zařízení či pozastavení jeho provozu by znamenalo výraznou ztrátu dosažených dopadů. Vzhledem k nákladům na vybudování zařízení je také ekonomicky výhodnější umožnit pokračování provozu již existující služby než financovat zřízení nové. Kromě evidentní úspory pramenící z využití existujících prostor mají již fungující zařízení i optimalizovaný provoz. Dále fungující zařízení jsou také žádanější rodiči, kteří na ně mohou získat reference a doporučení.

4.2 Jednotková podpora

4.2.1 Zvýšit jednotkovou podporu

Systém jednotkového vykazování se jako takový osvědčil, lze proto doporučit jeho využívání i v budoucnu. Vzhledem k tomu, že výše poskytované podpory byla faktorem výrazně limitujícím množství realizátorů, lze v rámci snahy o zvýšení efektivnosti budoucích výzev doporučit její zvýšení. To by se mělo týkat jak především dotace na vybudování zařízení (fáze výstavby), tak podpory na provoz. Alternativou k plošnému zvednutí podpory na vybudování – případně jejím doplněním - by mohl být zvláštní příspěvek čerpaný v závislosti na výchozí situaci žadatele. V rámci budování by tak měli být podpořeni realizátoři, kteří nemají zajištěnou požární bezpečnost budovy zařízení. Vzhledem k náročnosti této úpravy, která je v zařízeních péče o děti přísnější, představuje toto zajištění poměrně vysokou položku v rozpočtu. Další zvláštní příspěvek by mohl být vázán na vybudování hřiště či vybavení zahrady.

4.2.2 Nastavit stabilní jednotkovou podporu ve všech fázích implementace

Evaluace neprokázala, že by snižování výše podpory v průběhu tří provozních fází projektu mělo na realizátory motivační efekt, případně jakkoli přispívalo k udržitelnosti projektů. Naopak – často je pro realizátory i cílovou skupinu nesrozumitelné a samotnou realizaci komplikuje. Jde tedy o praxi, ve které by následující výzvy neměly pokračovat.

4.3 Pravidla provozu zařízení

4.3.1 Umožnit realizátorům přijímat i jiné děti než svých zaměstnanců, příp. zaměstnanců projektových partnerů

Co možná nejvyšší naplnění projektových zařízení má smysl nejenom pro realizátory, kteří tím dosahují dotace v plné výši, ale především pro maximalizaci dopadu a relativní úspěšnosti projektu jako takového. V případě, že zařízení není možné zcela naplnit dětmi zaměstnanců realizátora a projektových partnerů, by mělo být umožněno doplnit kapacitu přijetím dětí jiných rodičů. K tomuto kroku by měl realizátor přistoupit pouze při odsouhlasení partnery. Realizátoři by měli mít možnost v pravidlech provozu svého zařízení zohlednit jak doplňkový charakter přijímání dětí z vnějšku, tak fakt, že zaměstnavatelé jejich rodičů na provoz projektu nepřispívají (a stanovit tak pro tyto děti vyšší poplatek).

4.3.2 Upravit pravidla posuzování naplněnosti zařízení

Evaluace ukázala, že pravidla ohledně docházky nejsou optimální a poskytují velký prostor pro zlepšení. To se může být provedeno kombinací různých úprav:

1. Zohledněním překážek bránících v docházce:

- Vztít v úvahu nemocnost dětí – umožnit realizátorům v případě běžné kratší nemoci vést dítě jako přítomné. Takto by mohla být vykazována nepřítomnost pouze v délce několika (např. max. 3-5) dní, čímž by zůstala zachována motivační složka volná místa obsazovat. Toto opatření je však nutné zvážit v kontextu elektronického docházkového systému.
- Zohledňovat období prázdnin či celozávodních dovolených obdobným způsobem. Alternativou by mohlo být přechodné snížení míry naplněnosti v tomto období.
- Vztít v úvahu věk dětí v zařízení. Vzhledem k vyšší nemocnosti dětí do tří let by mohly mít zařízení s určitým podílem těchto dětí snížený požadavek na výši docházky. (V případě využití tohoto principu by bylo zřejmě nutné poměr různých věkových skupin dětí posuzovat zvlášť pro každou implementační fázi).

2. Upravení vztahu dosažené docházky a na ní navázané podpory

- Vzhledem k výše uvedeným překážkám v docházce je požadavek 70% naplnění nutný k získání plné jednotkové podpory příliš vysoký. Měl by být nastaven tak, aby zabráňoval zneužívání systému a motivoval k aktivnímu doplňování dětí, ale aby zároveň nekladl obtížné splnitelné nároky na zařízení, která zcela naplňují potřeby rodičů. Celková hranice by měla být snížena. Velikost tohoto posunu závisí na aplikaci pravidel uvedených výše, zhruba by se však mohlo jednat o 5-10 %.
- Plynulejším vztahem dosažené docházky a podpory. Od hranice plné dotace by poskytovaná podpora měla klesat co nejpoměrněji. Pokud je to technicky možné, mohla by být odstupňována po 10-15 % stupních. Neposkytnutí podpory v případě menší než 40% naplněnosti je ospravedlnitelné a může zůstat zachováno.

3. Upravením způsobu započítávání docházky

- Plnění určených „dopoledních“ a „odpoledních“ přítomností nezachycuje docházku, která je nižší než 3 hodiny během jednoho z těchto celků, což výkazy docházky negativně zkresluje. Spravedlivějším způsobem by mohlo být zachycování reálné doby docházky pomocí

elektronického systému. Tato doba by mohla být počítána pro období celé implementační fáze, případně kratších celků (měsíc). V případě využití tohoto způsobu zaznamenávání je však třeba důkladně zvážit, jak nastavit maximum, vůči kterému se bude reálná docházka porovnávat. Jako vhodné se jeví určit jej počtem hodin (lze navrhnout 6-8) spíše než plnou otevírací dobu zařízení, protože ta většinou reflektuje potřeby různé pracovní doby rodičů.

4.4 Lhůty stanovené výzvou

4.4.1 Prodloužit lhůtu na přípravu projektových žádostí.

V rámci odstraňování překážek, které brání zájemcům o dotaci podat projektovou žádost, je vhodné prodloužit lhůtu na podávání projektových žádostí. Pokud je to možné, lze toto opatření nahradit či doplnit i zveřejněním (možno jen orientačního) harmonogramu plánovaných výzev. Potenciální žadatelé tak budou mít více času posoudit své předpoklady k realizaci, zajistit nezbytná opatření a především sjednat projektová partnerství s dalšími subjekty. Vzhledem k rozsahu zařízení péče o děti – který je nastaven vhodně – jsou pro velkou část realizátorů tato partnerství nutná. Delší lhůta na přípravu a zveřejnění harmonogramu usnadní podmínky k jejich nalezení a umožní většímu počtu potenciálních zájemců podat žádost.

4.4.2 Prodloužit lhůtu na vybudování zařízení

Lhůta na vybudování zařízení představovala pro některé z realizátorů výrazný problém, který v některých případech (nejčastěji v kombinaci s jinými překážkami) vedl k odstoupení od projektu na počátku jeho první implementační fáze. Lze proto doporučit prodloužení této lhůty.

4.4.3 Umožnit realizátorům flexibilnější volbu termínu zahájení projektu.

Termín začátku projektu ovlivňuje míru, s jakou je zařízení v počátečních měsících svého provozu využíváno. Fixní harmonogram školního roku znamená, že určitá období mají svá specifika (prázdniny, doba po zápisu do MŠ), která přinášejí různě vysoký zájem rodičů o využití služby. Kvůli pevné době trvání projektu také ovlivňuje, kdy projekt přejde do režimu plné finanční samostatnosti, k čemuž jsou různá období roku různě vhodná. Aby bylo využití zařízení optimalizováno, bylo by vhodné umožnit realizátorům začátek projektu načasovat s ohledem na konkrétní skupinu svých zaměstnanců, s optimální vůlí kolem jednoho či dvou měsíců. Je však třeba zvážit, jakým způsobem toto opatření ovlivní práci projektových manažerů řídicího orgánu.

4.5 Kvalifikace personálu

4.5.1 Upravit požadavky na odbornou způsobilost personálu

V zájmu zajištění odpovídajících služeb zařízení by bylo vhodné doplnit možnost zaměstnání osob s kvalifikací ve speciální či volnočasové pedagogice, jejichž schopnosti by odpovídaly dané práci. Zároveň je vhodné zvážit možnost využití asistentů (např. kombinace uklízení, přípravy jídla a pomoci s péčí o mladší děti), což by umožnilo zaměstnání osob s nižší kvalifikací či jinak ohrožených na trhu práce.

4.6 Financování zařízení po skončení dotace

4.6.1 Umožnit realizátorům požádat o zápis do školského rejstříku v době trvání projektu

Jednou z možností, jak zabezpečit financování zařízení po skončení dotace, je jeho registrace jakožto mateřské školky ve školském rejstříku. Přestože zákaz této registrace v době trvání projektu je pochopitelný z hlediska zamezení dvojímu financování, zařízením by mělo být umožněno o tuto registraci požádat tak, aby tento zápis bezprostředně navazoval na ukončení projektu. Se zápisem spojená podpora tak bude plynuleji navazovat a minimalizuje obtíže s výpadkem financování. Zároveň by bylo vhodné poskytnout realizátorům metodickou podporu či pomoc v základní orientaci v možnostech následného financování.

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha 1 – Vstupní dotazník pro cílovou skupinu
- Příloha 2 – Výstupní dotazník pro cílovou skupinu
- Příloha 3 – Dotazník pro příjemce výzvy A4
- Příloha 4 – Dotazník pro příjemce výzvy B5
- Příloha 5 – Dotazník pro příjemce – kontrolní skupina
- Příloha 6 – Scénář fokusní skupiny